

Na temelju članka 77. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), članka 86. Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine ŽZH", broj: 30/20), članka 2. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u Federaciji BiH („Službene novine FBiH”, broj: 60/14), članka 3. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH („Službene novine FBiH”, broj: 15/21), članka 1. stavka 3. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike („Službene novine Federacije BiH“, broj: 58/16) i članka 115. Statuta općine Posušje ("Službeni glasnik općine Posušje, broj: 1/08, 8/08, 2/10 i 1/17), na prijedlog Službe za financije, Općinski načelnik općine Posušje donosi:

RAČUNOVODSTVENE POLITIKE ZA PRORAČUNSKE KORISNIKE OPĆINE POSUŠJE

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet i primjena)

- (1) Računovodstvene politike za proračunske korisnike općine Posušje (u daljnjem tekstu: Računovodstvene politike) primjenjivat će sve općinske službe za upravu, stručne službe, Općinsko pravobraniteljstvo, te javne ustanove koje se u potpunosti ili dijelom financiraju iz Proračuna općine Posušje.

Članak 2.

(Odstupanja u primjeni)

- (1) Proračunski korisnici, u čijem poslovanju se pojavljuju drugačiji odnosi i poslovni događaji koji zahtijevaju dodatna pravila za njihovo knjiženje, dužni su donijeti svoje računovodstvene politike kojima se regulira navedeno, s tim da iste ne smiju odstupati od zakona i drugih propisa i ovih računovodstvenih politika.

POGLAVLJE I. POSLOVNE KNJIGE

Članak 3.

(Poslovne knjige)

- (1) Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravilnik o knjigovodstvu) regulirano je da su poslovne knjige:
- a) Glavna knjiga (knjiga prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, knjiga imovine, obaveza, potraživanja i izvora sredstava) i
 - b) pomoćne knjige.
- (2) Poslovne knjige su jednoobrazne evidencije o stanju i promjenama na imovini, obvezama, kapitalu, приходima i rashodima pravnih osoba. Poslovne knjige vode se za poslovnu godinu i predstavljaju temelj za izradu financijskih izvještaja.
- (3) Poslovne knjige vode se u skladu sa načelima sustava dvojnog knjigovodstva, uvažavajući načela urednosti, ažurnosti, dokumentiranosti i vjerodostojnosti.
- (4) Poslovne knjige mogu se voditi na slobodnim listovima, povezane ili prenijeti na neki od elektronskih medija tako da se po potrebi mogu tiskati ili prikazati na ekranu.

Članak 4.

(Glavna knjiga)

- (1) Glavna knjiga Proračuna je knjigovodstvena evidencija financijskih transakcija i poslovnih događaja na razini proračunskih klasifikacija: organizacijske, ekonomske, programske,

- funkcionalne i fondovske/Izvori sredstava.
- (2) Glavnu knjigu čine konta koja predstavljaju pozicije sredstava, izvora sredstava, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka.
 - (3) U Glavnu knjigu podaci se unose vrijednosno, za razliku od pomoćnih knjiga iz Pravilnika o knjigovodstvu gdje se unose i podaci po jedinici mjere, količini i vrsti.

Članak 5.

(Pomoćne knjige)

- (1) Pomoćne knjige se dijele na Pomoćne knjige za unos podataka u informacijski sustav Pomoćne knjige propisane Pravilnikom o knjigovodstvu i drugim propisima.
- (2) Pomoćne knjige propisane Pravilnikom o knjigovodstvu su:
 - a) knjiga ulaznih računa (KUF),
 - b) knjiga izlaznih računa (KIF),
 - c) knjiga skladišta,
 - d) knjiga (Popis) inventara,
 - e) knjiga (Popis) kapitalne imovine,
 - f) knjiga blagajne,
 - g) registar plaća i
 - h) knjiga javnog duga.
- (3) Osim navedenih pomoćnih knjiga koje su obavezne, proračunski korisnici mogu voditi i druge pomoćne knjige čiji oblik i sadržaj određuju sami proračunski korisnici.

POGLAVLJE II. KNJIGOVODSTVENE ISPRAVE

Članak 6.

(Knjigovodstvene isprave)

- (1) Knjigovodstvena isprava je pisani dokaz ili memorirani elektronski zapis o nastalom poslovnom događaju, koja je potpisana od strane osobe koja je ovlaštena za sastavljanje i kontrolu knjigovodstvene isprave, a služi kao temelj za knjiženje u poslovnim knjigama.
- (2) Knjigovodstvenom ispravom smatra se i isprava primljena telefaksom, kopija originalne isprave ili isprava na elektronskom zapisu ako je na ispravi navedeno mjesto čuvanja originalne isprave, odnosno razlog uporabe kopije i ako je potpisana od osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe ili osobe na koju je prenesena ovlast.
- (3) Knjigovodstvena isprava sastavljena kao elektronski zapis može, umjesto potpisa ovlaštene osobe koja zastupa pravnu osobu ili osobe na koju je prenesena ovlast, sadržavati ime i prezime ili drugu prepoznatljivu oznaku osobe ovlaštene za izdavanje knjigovodstvene isprave ili mora biti potpisana u skladu sa Zakonom o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj: 91/06).
- (4) Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno prikazivati vrstu, obujam i karakter poslovne promjene.
- (5) Vjerodostojnom ispravom smatra se knjigovodstvena isprava na temelju koje treća osoba koja nije sudjelovala u poslovnom događaju može nedvojbeno i bez ikakvih sumnji utvrditi prirodu i obujam poslovnog događaja, i da je ovjerena od strane rukovoditelja proračunskog korisnika ili osobe koju on pismeno ovlasti, a čime se ne umanjuje odgovornost rukovoditelja za stvaranje obveza, kao ni za pravilno i zakonito evidentiranje poslovnih promjena.
- (6) Urednost podrazumijeva da knjigovodstvene isprave moraju biti napisane uredno, čitko i jasno i da nema križanja i dodavanja nepotrebnih podataka, te da sadrže sve potrebne podatke za knjiženje određene transakcije.

Članak 7.*(Ispravke knjigovodstvenih isprava)*

- (1) Ispravke u knjigovodstvenim ispravama u tekstu ili brojevima ne smiju se obavljati na način da dovedu u sumnju vjerodostojnost knjigovodstvene isprave.
- (2) Ispravku križanjem može obavljati ona osoba koja je izdala knjigovodstvenu ispravu i koja će ispravku istovremeno izvršiti na svim primjercima izdane knjigovodstvene isprave, što potvrđuje svojim potpisom, uz stavljanje datuma ispravke.
- (3) Iznimku čine knjigovodstvene isprave o novčanim poslovnim događajima koje se ne smiju ispravljati, nego se poništavaju i izdaju nove.
- (4) Knjigovodstvene isprave mogu biti eksterne i interne prirode i sastavljaju se u potrebnom broju primjeraka.

Članak 8.*(Kontrola i knjiženje knjigovodstvene isprave)*

- (1) Knjigovodstvena isprava prije knjiženja mora biti prekontrolirana sa stajališta formalne, suštinske i računске ispravnosti i ovjerena od strane rukovoditelja proračunskog korisnika ili osobe koju on pismeno ovlasti.
- (2) Odgovorna osoba proračunskog korisnika prije potpisivanja knjigovodstvene isprave mora provjeriti pravni temelj i visinu obveze koja iz nje proizlazi.
- (3) Osobe koje sastavljaju, odnosno vrše prijem knjigovodstvenih isprava, dužne su potpisanu ispravu i drugu dokumentaciju u svezi sa nastalom poslovnom promjenom dostaviti računovodstvu odmah po izradi, odnosno prijemu, a najkasnije u roku od tri dana od dana kada je poslovna promjena nastala, odnosno u roku od tri dana od datuma prijema.
- (4) Uredno likvidirana i ispravna knjigovodstvena isprava prosljeđuje se knjigovodstvu.
- (5) Nakon provedene kontrole primljenih knjigovodstvenih isprava, ista se mora proknjižiti u poslovnim knjigama, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema.

POGLAVLJE III. ARHIVIRANJE I ČUVANJE POSLOVNIH KNJIGA I KNJIGOVODSTVENIH ISPRAVA**Članak 9.***(Čuvanje poslovnih knjiga i knjigovodstvenih isprava)*

- (1) Poslovne knjige i knjigovodstvene isprave evidentiraju se i čuvaju sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH. Knjigovodstvena isprava se čuva u izvornom materijalnom obliku ili u elektronskom zapisu, a predstavljaju dokazni temelj poslovnih knjiga.

Članak 10.*(Rokovi za čuvanje)*

- (1) Trajno se čuvaju:
 - a) platne liste ili analitičke evidencije o plaćama u vezi sa plaćanjem doprinosa,
 - b) kupoprodajni ugovori po kojima je izvršeno stjecanje nekretnina,
 - c) godišnji računovodstveni obračuni,
 - d) financijski izvještaji,
 - e) konsolidirani financijski izvještaji,
 - f) izvještaji o izvršenoj reviziji i
 - g) svi interni akti od utjecaja na financijsko poslovanje.
- (2) Knjigovodstvene isprave na temelju kojih su podaci uneseni u Glavnu knjigu čuvaju se 11 (jedanaest) godina.
- (3) Knjigovodstvene isprave na temelju kojih su podaci uneseni u pomoćne knjige čuvaju se 7

- (sedam) godina.
- (4) Isprave platnog prometa putem ovlaštenih financijskih institucija čuvaju se najmanje 5 (pet) godina.
 - (5) Godišnji izvještaj o poslovanju čuva se u originalnom obliku 11 (jedanaest) godina nakon isteka poslovne godine.
 - (6) Pomoćni obračuni, prodajni i kontrolni blokovi i sl. čuvaju se 2 (dvije) godine.
 - (7) Glavna knjiga čuva se najmanje 11 (jedanaest) godina, a pomoćne knjige najmanje 7 (sedam) godina.
 - (8) Rok za čuvanje knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga počinje teći zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige i u koje su podaci iz isprava uneseni.
 - (9) Podaci o poslovnim događajima koji se unose i evidentiraju elektronski moraju se presnimiti i čuvati u elektronskom obliku. Ovi podaci čuvaju se u izvornom obliku, a obaveza je čuvati i programsku dokumentaciju (npr. softver, lozinka) onoliko dugo koliko je propisano za čuvanje knjigovodstvenih dokumenata.
 - (10) Glavna knjiga se mora, nakon zaključivanja na kraju poslovne godine, zaštititi na način da u istoj nije moguća izmjena pojedinih ili svih njenih dijelova.

POGLAVLJE IV. USKLAĐIVANJE POSLOVNIH KNJIGA I INVENTURA

Članak 11.

(Usklađivanje poslovnih knjiga)

- (1) Na temelju Pravilnika o knjigovodstvu, proračunski korisnici dužni su na kraju godine izvršiti usklađivanje podataka iz pomoćnih knjiga sa podacima u Glavnoj knjizi.
- (2) Prije popisa (inventure) i prije sastavljanja godišnjeg obračuna vrši se obavezno usuglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.
- (3) Za potraživanja sa stanjem na dan 31.12. dužniku se dostavlja potvrda - izvod otvorenih stavki (Obrazac IOS) na usuglašavanje, na koju je dužnik dužan odgovoriti u roku od 8 dana od dana prijema.

Članak 12.

(Popis - inventura)

- (1) Proračunski korisnici dužni su donijeti akt kojim će propisati organizaciju i tehniku popisa (određivanje povjerenstava, način i rokove popisa, kao i način usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem).
- (2) Popis - inventura se vrši obavezno jednom godišnje, sa stanjem na dan 31. 12., a proračunski korisnici mogu svojim aktom propisati obavezu popisa u kraćim rokovima ili donijeti odluku o izvanrednom popisu određenih bilančnih pozicija.
- (3) Redovnim popisom se obuhvaća popis stalnih sredstava u obliku stvari, prava i razgraničenja, novčanih sredstava, plemenitih metala, potraživanja, zaliha i razgraničenja, kratkoročnih i dugoročnih obveza, kapitala, mjenica i garancija.
- (4) Pored redovnog popisa proračunski korisnici vrše popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem i prilikom primopredaje dužnosti, promjena cijena proizvoda i roba, statusnih promjena i u drugim slučajevima.
- (5) Proračunski korisnici kod kojih se nalaze tuđa sredstva dužni su izvršiti popis istih i to posebno za svaku pravnu osobu kojoj ta imovina pripada i dostaviti im po jedan primjerak popisnih lista.
- (6) Popisno povjerenstvo je dužno dostaviti izvještaj o izvršenom popisu - rukovoditelju na razmatranje i odlučivanje.
- (7) Po izvršenom usklađivanju poslovnih knjiga i završenom popisu vrši se usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.
- (8) Usklađivanje se vrši tako što se na temelju izvještaja i prijedloga povjerenstva za popis donose odgovarajuće odluke. Odluke se donose za likvidiranje i knjiženje eventualno utvrđenih manjkova, viškova, visinu otpisa nenaplativih i zastarjelih potraživanja, rashodovanje sredstava, opreme i

- sitnog inventara.
- (9) Rukovoditelj tijela uprave je ovlašten za donošenje navedenih odluka, kao i utvrđivanje eventualne odgovornosti odgovornih osoba.
- (10) Uz obrazloženi prijedlog Rukovoditelja tijela uprave, općinsko vijeće može donijeti odluku o otpisu nenaplativih potraživanja.

POGLAVLJE V. PROCJENJIVANJE BILANČNIH POZICIJA

Članak 13.

(Procjenjivanje bilančnih pozicija)

Prema odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Uredba o računovodstvu) i Pravilnika o knjigovodstvu, pod procjenjivanjem bilančnih pozicija podrazumijeva se utvrđivanje vrijednosti pojedinačnih pozicija bilance: sredstava, obveza, izvora i dr.

Članak 14.

(Bilančna pozicija – stalna sredstva)

- (1) Knjiženje i obračun stalne i privremene materijalne imovine vrši se po nabavnoj vrijednosti, što podrazumijeva njihovu fakturnu vrijednost uvećanu za sve troškove i izdatke koji su vezani za tu nabavu do mjesta odredišta korištenja sredstva.
- (2) Navedenim pravilnikom pod stalnom imovinom smatra se svako pojedinačno sredstvo koje u cijelosti ostaje u istom obliku duže od jedne godine.
- (3) Stalna imovina čija je pojedinačna nabavna vrijednost u trenutku nabave niža od 1.000,00 KM otpisuje se jednokratno.

Članak 15.

(Amortizacija stalnih sredstva)

- (1) Ispravka vrijednosti stalnih sredstava, bilo da su u obliku stvari ili materijalnih prava, vrši se linearnom metodom indirektno na teret izvora sredstava. Obračun amortizacije vrši se primjenom minimalnih amortizacijskih stopa iz Nomenklature sredstava za amortizaciju („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/95), a osnovica za obračun amortizacije je nabavna vrijednost, odnosno revalorizirana vrijednost ili fer procijenjena vrijednost.
- (2) Amortizaciji ne podliježu: zemljište i šume kao prirodna bogatstva, sredstva u pripremi sve do aktiviranja ili početka uporabe, avansi za nabavu sredstava, sredstva koja su sukladno zakonu proglašena spomenicima kulture i povijesnim spomenicima (osim ako se koriste za obavljanje djelatnosti na temelju koje se stječu prihodi), muzejske vrijednosti i umjetnička djela, javni putovi na temelju kojih se stječu prihodi, donji sloj kod željezničkih i drugih pruga, putova, aerodroma, ulica, trgova, parkova i drugih izgrađenih javnih površina, tuneli i mostovi.
- (3) Stalna imovina u obliku udjela, dugoročnih zajmova i vrijednosnih papira koji kotiraju na burzi iskazuju se po principu nabavne ili niže cijene.
- (4) Amortizacija se počinje obračunavati prvog dana idućeg mjeseca od stavljanja sredstva u uporabu, a završava se posljednjim mjesecom u kojem se izvrši potpuni otpis, kao i prilikom rashodovanja, prodaje ili na neki način otuđenjem sredstava.
- (5) Jednom otpisano sredstvo ne može se ponovo procjenjivati i stavljati u uporabu, iako se i dalje može koristiti.

Članak 16.

(Bilančna pozicija – Novčana sredstva, potraživanja i obveze)

- (1) Domaći novac u blagajni i na računima iskazuje se u nominalnom iznosu, a strani novac po srednjem tečaju Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan bilanca.
- (2) Ekvivalent gotovine (mjenice, pristojbe, porezne markice i druge vrijednosnice) iskazuju se po

nominalnoj vrijednosti na dan bilance.

- (3) Bilančne pozicije potraživanja i obveza priznaju se prema iznosima iz kupoprodajnih ugovora ili druge na zakonu utemeljene dokumentacije (drugi ugovori, fakture i sl.), te iz potraživanja i obveza koje proizlaze iz zakonskih i drugih temelja.

POGLAVLJE VI. KNJIGOVODSTVENO EVIDENTIRANJE IMOVINE, ZALIHA, POTRAŽIVANJA, OBVEZA, PRIHODA I RASHODA

Članak 17.

(Obveza unosa podataka za knjiženje proračunskih korisnika)

- (1) Proračunski korisnici obvezni su prilikom unosa podataka za knjiženje pridržavati se računovodstvenih načela. Svi podaci moraju biti točni, pouzdani, sveobuhvatni i uneseni pravovremeno po pojedinačnom iskazivanju pozicija, sukladno Uredbi o računovodstvu i Pravilniku o knjigovodstvu.
- (2) Unos podataka i knjiženje vrši se u pomoćnim knjigama i u Glavnoj knjizi. Originalna dokumentacija, koja je temelj za unos podataka i knjiženje svakog budžetskog korisnika i isti su obvezni vršiti redovnu kontrolu unesenih transakcija, dnevno, tjedno, mjesečno, ovisno od vrste transakcija i njihovih potreba, putem određenih vrsta izvještaja.
- (3) U glavnu knjigu unose se podaci o promjenama na stalnim sredstvima i izvorima sredstava, podaci o potraživanjima temeljem prodaje robe i usluga drugima i druga potraživanja, promjene temeljem zaliha, obveze i potraživanja temeljem internih transakcija, prijenos sredstava sa prijelaznog računa blagajne u glavnu blagajnu i potraživanja za akontacije za službeni put.

Članak 18.

(Priznavanje prihoda i primitaka, rashoda i izdataka)

- (1) Priznavanje prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, sadržanih u Glavnoj knjizi Proračuna provodi se prema računovodstvenim načelima modificiranog nastanka događaja (modified accrual basis).
- (2) Prihodi i primitci evidentirani u izvodima banke u razdoblju od 1. 1. do 31. 12., odnosno koji su uplaćeni na Depozitni račun smatraju se prihodima fiskalne godine (prihodi se priznaju kad su mjerljivi i raspoloživi).
- (3) Sukladno članku 58. Zakona o proračunima Federacije BiH sve prispjele fakture - računi do 31. siječnja koje se odnose na obveze nastale u prethodnoj godini, knjiže se pod 31. 12. prethodne godine.
- (4) Radi pravovremene izrade izvještaja, tijekom fiskalne godine unos svih obveza vrši se do 10. (desetog) u idućem mjesecu sa datumom Glavne knjige zadnjeg dana u prethodnom mjesecu.

Članak 19.

(Sustav Glavne knjige)

- (1) Prema Zakonu o proračunima u FBiH, Služba za financije ovlaštena je uspostaviti i voditi sustav Glavne knjige Proračuna.
- (2) Sustav Glavne knjige Proračuna osigurava evidenciju svih poslovnih događaja sukladno kontnom planu i na razini propisanih klasifikacija (organizacijska, funkcionalna, ekonomska, programska, fondovska/izvor sredstava), kao i izradu financijskih izvještaja.

DIO DRUGI - PRIMJENA KONTNOG PLANA ZA PRORAČUN I PRORAČUNSKE KORISNIKE**Članak 20.***(Struktura kontnog plana)*

- (1) U cilju jedinstvenog evidentiranja sredstava, izvora, rashoda i izdataka, prihoda i primitaka, potraživanja, zaliha, obveza, proračunski korisnici dužni su primjenjivati Kontni plan.
- (2) Kontni plan se sastoji od 10 klasa (od 0 do 9).
- a) Klasa 0 služi za evidentiranje transakcija temeljem promjena i stanja stalnih sredstava.
 - b) U Klasi 1 evidentiraju se promjene u novčanim sredstvima, kratkoročnih potraživanja i razgraničenja.
 - c) Na kontima Klase 2 knjiže se zalihe materijala i proizvoda, sitan inventar na zalihi i u upotrebi.
 - d) Klasa 3 služi za evidentiranje kratkoročnih obveza i razgraničenja (do godinu dana).
 - e) U Klasi 4 evidentiraju se dugoročne obveze (preko godinu dana).
 - f) U Klasi 5 evidentiraju se izvori stalnih sredstava.
 - g) Klasa 6 služi za evidentiranje rashoda koji se planiraju godišnjim i operativnim proračunima za svakog proračunskog korisnika.
 - h) Na Klasi 7 evidentiraju se svi prihodi na razini Županije Zapadnohercegovačke.
 - i) Klasa 8 služi za evidentiranje kapitalnih primitaka i izdataka od nefinancijske i financijske imovine i zaduživanje.
 - j) Klasa 9 služi za evidentiranje poslovnih događaja koji nemaju neposrednog utjecaja na sredstva i izvore sredstava, već samo otvaraju mogućnost za takve utjecaje u budućnosti.

POGLAVLJE I. KLASA 0 - STALNA SREDSTVA**Članak 21.***(Stalna sredstva)*

(1) Stalna sredstva mogu biti u obliku stvari, prava i razgraničenja.

(2) 01- Stalna sredstva prema kontnom planu čine:

a) 011100 - Zemljište, šume i višegodišnji zasadi

Ova imovina je izuzeta iz obveze obračunavanja amortizacije zbog njene trajnosti koja se ne može vremenski ograničiti, te je stopa amortizacije prema Nomenklaturi sredstava za amortizaciju 0 (nula) %.

b) 011200 - Građevine

U grupi stalnih sredstava značajno mjesto pripada građevinama (građevinskim objektima) iz razloga njihove vrijednosti i dugotrajnosti. U ovu grupu stalnih materijalnih sredstava svrstavaju se zgrade, stanovi i ostali objekti.

c) 011300 - Oprema

U ovu grupu stalnih sredstava svrstavaju se:

- 1) Uredska oprema,
- 2) Prijevozna oprema,
- 3) Oprema za obrazovanje i kulturu,
- 4) Elektronska i fotografska oprema,
- 5) Medicinska i laboratorijska oprema,
- 6) Strojevi, uređaji i alati,
- 7) Fiksna oprema, Specijalna oprema,
- 8) Ugostiteljska oprema.

d) 011400 - Ostala stalna sredstva

U ovu grupu svrstane su robne rezerve, životinje i biljke.

e) 011500 - Stalna sredstva u obliku prava:

- 1) Materijalna prava,
- 2) Osnivačka ulaganja,
- 3) Ostala stalna sredstva u obliku prava.

f) 011600 - Sredstva u pripremi:

- 1) Građevine u izgradnji,
- 2) Oprema u pripremi.

g) 011700 - Sredstva izvan uporabe:

- 1) Sredstva privremeno izvan uporabe,
- 2) Oprema izvan uporabe,
- 3) Sredstva trajno izvan uporabe.

h) 011900 - Ispravka vrijednosti stalnih sredstava:

- 1) Ostali građevinski objekti i drugi objekti,
- 2) Oprema,
- 3) Stalna sredstva u obliku prava.

(3) 02 - Dugoročni plasmani

Dugoročne plasmane prema kontnom planu čine:

a) 021100 – Pozajmljivanje i udjel u zemlji

- 1) Pozajmljivanje drugim razinama vlasti,
- 2) Pozajmljivanje pojedincima i neprofitnim organizacijama,
- 3) Pozajmljivanje javnim poduzećima,
- 4) Učešće u dionicama javnih poduzeća,
- 5) Učešće u dionicama privatnih poduzeća i zajedničkih ulaganja,
- 6) Ostala domaća pozajmljivanja.

b) 021200 - Pozajmljivanje u inozemstvo

c) 022100 - Dugoročni depoziti

d) 023100 - Uložena sredstva u banke i druge financijske organizacije

e) 024100 - Ostali dugoročni plasmani

f) 029100 - Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana:

- 1) Ispravka vrijednosti dugoročnih pozajmljivanja i učešća u dionicama,
- 2) Ispravka vrijednosti dugoročnih depozita,
- 3) Ispravka vrijednosti uložених sredstava u banke i druge financijske organizacije.

(4) 03 - Vrijednosni papiri

- a) 031100 – Dionice,
- b) 031200 – Obveznice,
- c) 031300 - Ostali vrijednosni papiri,
- d) 031900 - Ispravka vrijednosti.

(5) 09 – Dugoročna razgraničenja

- a) 091100 - Razgraničeni prihodi,
- b) 092100 - Razgraničeni rashodi,
- c) 093100 - Ostala dugoročna razgraničenja.

Odjeljak A. Knjiženje promjena stalnih sredstava**Članak 22.***(Nabava stalnih sredstava)*

- (1) Nabava stalnih sredstava može se vršiti: kupovinom, rekonstrukcijom, adaptacijom, vlastitom izgradnjom i putem donacija. Proračunski korisnik koji planira nabavu mora imati u svom proračunu planiran odgovarajući iznos izdataka na glavnoj kategoriji 820000 - Kapitalni izdaci, iz razloga što će nabava proizvesti obveze koje se moraju izmiriti u novčanom obliku.
- (2) Odluku o nabavi, prodaji, zamjeni, uzimanju ili davanju u leasing, ulaganju ili rashodovanju stalnih sredstava donosi Rukovoditelj tijela uprave.
- (3) Nabavka stalnog sredstva obvezno se vrši u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14 i 59/22), a u okviru proračunom utvrđenim planom nabave stalnih sredstava.
- (4) Evidentiranje stanja i promjena stalnih sredstava u uvjetima funkcioniranja Proračuna vrši se i u pomoćnoj knjizi i glavnoj knjizi korisnika proračuna.

Članak 23.*(Nabava stalnih sredstava u slučaju kad su sredstva planirana u proračunu, a ista se mogu odmah staviti u uporabu)*

- (1) Ovlaštena osoba proračunskog korisnika, na temelju odluke i nakon završene procedure javne nabave provedene sukladno Zakonu o javnim nabavama Bosne i Hercegovine, izdaje dobavljaču narudžbenicu.
- (2) Po prijemu fakture vrši se kontrola i ovjeravanje iste u skladu s propisanim procedurama te knjiženje fakture tako što se zadužuje odgovarajući analitički konto (ovisno od vrste nabavljenog stalnog sredstva) iz glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci, a odobrava odgovarajući analitički konto iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obaveze.
- (3) Na temelju podataka iz fakture, proračunski korisnik dužan je odmah izvršiti knjiženje nabave stalnog sredstva Glavnoj knjizi, tako što će zadužiti odgovarajući analitički konto iz glavne grupe 011600 - Stalna sredstva u pripremi, a odobriti konto 511111 - Izvori stalnih sredstava.
- (4) Nakon evidentiranja svih rashoda i izdataka vezanih za tu nabavu, stalno sredstvo se stavlja u upotrebu zaduženjem odgovarajućeg analitičkog konta klase 0, a odobrenjem glavne grupe 011600 - Stalna sredstva u pripremi.
- (5) Stalna sredstva u obliku stvari i prava nabavljena iz donacija knjiže se Glavnoj knjizi, zaduženjem odgovarajućeg analitičkog konta iz klase 0 - Stalna sredstva i odobrenjem konta 511111 - Izvori stalnih sredstava. Donacije se ne knjiže na kontima glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci.
- (6) Evidentiranje doniranih stalnih sredstava vrši se na temelju primljene dokumentacije od donatora i procijenjene fer vrijednosti, u skladu Pravilniku o knjigovodstvu.

Članak 24.*(Knjiženje stalnih materijalnih sredstava u pripremi i izgradnji)*

- (1) Sukladno Pravilniku o knjigovodstvu, na kontima glavne grupe 011600 - Sredstva u pripremi, evidentiraju se investicije u tijeku, odnosno ulaganja u nabavku stalnih sredstava. Kad se radi o sredstvima u izgradnji, izvođač radova, u skladu sa ugovorom i dinamikom izgradnje ispostavlja kupcu privremene situacije za izvršeni dio radova. Po završetku izgradnje ispostavlja se konačna situacija na ukupnu vrijednost radova po kojoj je obveza za plaćanje iznos umanjen za zbroj plaćenih privremenih situacija.
- (2) Privremene situacije i konačna situacija zamjenjuju u knjigovodstvenom smislu fakturu kao dokument za knjiženje.
- (3) Izdatke nastale po ovom temelju proračunski korisnik knjiži na teret odgovarajućeg analitičkog konta iz glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci, u korist konta glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze. Istovremeno, za vrijednost izgrađenog objekta po situaciji (privremena ili konačna) u Glavnoj knjizi zadužuje se odgovarajući analitički konto iz glavne grupe 011600 -

- Sredstva u pripremi, a odobrava konto 511111 - Izvori stalnih sredstava.
- (4) Ukoliko je za ulaganja u nabavu stalnih sredstava ili za njihovu izgradnju dan avans - (što mora biti regulirano ugovorom o izgradnji), tada se knjiženje vrši tako što se odobrava konto 391293 - Obveze za predujam, a zadužuje konto 131112 - Predujam.
 - (5) Po prijemu privremene situacije koja zamjenjuje fakturu, unosi se situacija kao standardna faktura, gdje se u obvezama odobrava konto iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze, a zadužuje odgovarajući konto iz glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci.
 - (6) Ukoliko je prethodno izvršeno plaćanje predujma po privremenoj situaciji, obvezno se vrši uparivanje danog predujma sa tom fakturom - situacijom i na taj način se softverski zatvara konto 131112 - Predujam i evidentira smanjenje obveza prema dobavljaču, knjiženjem na dugovnu stranu konta iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze, za iznos danog predujma. Sve situacije, pa i konačna, unose se u sustav kao standardne fakture. Datum uparivanja fakture sa plaćenim predujmom je datum Glavne knjige fakture.
 - (7) Za plaćene predujme, a koji nisu upareni sa fakturom - situacijom, to jest za koje proračunski korisnici nisu primili fakture-situacije i nisu teretili rashode i izdatke do kraja fiskalne godine, proračunski korisnici su dužni, radi uparivanja predujma i fakture i evidentiranja rashoda i izdataka, u svom proračunu za iduću fiskalnu godinu planirati sredstva za ove namjene na određenim kontima.
 - (8) Na kontima glavne grupe 011600 - Sredstva u pripremi knjiže se i svi drugi troškovi i izdaci koji nastanu i vezani su za tu nabavu, odnosno izgradnju do trenutka završetka izgradnje i stavljanja sredstva u upotrebu. Kad je sredstvo izgrađeno, odnosno nabavljeno i dovedeno do stupnja potpune završenosti, saldo na ovom kontu se zatvara sa odgovarajućim kontom iz klase 0 - Stalna sredstva u uporabi, po vrstama stalnih sredstava (oprema, zgrade, itd.).

Članak 25.

(Rekonstrukcija i adaptacija stalnih materijalnih sredstava)

- (1) Pojam rekonstrukcije ili adaptacije predstavlja investiciju u stalna sredstva kojima se povećava predviđeni vijek trajanja, vrši povećanje kapaciteta ili drugi uvjeti. Sa stajališta knjigovodstva rekonstrukcijom i adaptacijom povećava se vrijednost stalnog sredstva i produžava vijek trajanja.
- (2) Knjiženja su u ovom slučaju ista kao kod izgradnje objekata i nabavke stalnog sredstva.

Članak 26.

(Stalna sredstva izvan uporabe)

Stalna sredstva koja se privremeno ili trajno ne koriste i koja se privremeno ili trajno nalaze izvan funkcije evidentiraju se na kontima glavne grupe 011700 - Sredstva izvan uporabe. Prilikom isknjižavanja, odnosno prijenosa vrijednosti stalnih sredstava stavljenih izvan uporabe, treba voditi računa da se na ovu grupu konta prenosi nabavna vrijednost stalnog sredstva, a ispravka vrijednosti tog stalnog sredstva ostaje na onim kontima ispravke vrijednosti na kojima je i do tada evidentirana.

Članak 27.

(Prodaja stalnih sredstava)

- (1) Stalna sredstva mogu se prodati ili rashodovati samo na temelju pismene odluke koju donosi rukovoditelj tijela uprave.
- (2) Prodaja stalnog sredstva evidentira se u pomoćnoj knjizi potraživanja od kupaca, kao i u glavnoj knjizi na temelju fakture ispostavljene kupcu. Faktura se knjiži zaduženjem konta 131111 - Potraživanje od kupaca, a odobrenjem konta 511121 - Primici od prodaje stalnih sredstava. Nakon toga, u Glavnoj knjizi se vrši isknjižavanje stalnog sredstva tako što zadužuje konto iz glavne grupe 011900 - Ispravka vrijednosti stalnih sredstava, za iznos otpisane vrijednosti i konto 511111 - Izvori stalnih sredstava, za iznos neotpisane-sadašnje vrijednosti, a odobrava odgovarajući konto iz potkategorije 011000 - Stalna sredstva, za iznos nabavne vrijednosti.
- (3) Uplata od prodaje stalnih sredstava vrši se na transakcijski račun, a knjiži se na teret konta 111111 – transakcijski račun općine Posušje, a u korist odgovarajućeg konta iz glavne grupe

811100 - Primici od prodaje stalnih sredstava. Po prijemu izvoda od banke, na kojem je evidentirana uplata, zatvara se potraživanje u pomoćnoj knjizi i u Glavnoj knjizi knjiženjem na teret konta 511121 - Primici od prodaje stalnih sredstava, u korist konta 131111 - Potraživanja od kupaca.

- (4) Eventualni troškovi vezani za prodaju stalnog sredstva evidentiraju se na teret konta 613991 - Ostale nespomenute usluge i pristojbe, a u korist konta iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze.

Članak 28.

(Rashodovanje stalnog sredstva)

- (1) Prilikom rashodovanja stalnog sredstva potrebno je izvršiti preknjižavanje tog sredstva iz potkategorije 011000 - Stalna sredstva na odgovarajući konto glavne grupe 011700 - Sredstva izvan uporabe, za nabavnu vrijednost.

Isknjižavanje-rashodovanje sredstava knjiženih na kontima podgrupe 011730 – Sredstava stalno izvan uporabe, vrši se po sljedećem postupku: rukovoditelj tijela uprave donosi rješenje o imenovanju Povjerenstva za rashodovanje stalnog sredstva, čiji je zadatak da predloži način rashodovanja tog sredstva (uništenje, prodaja otpada, poklon). Ako rukovoditelj tijela uprave usvoji prijedlog, donosi odgovarajuću odluku (o uništenju, prodaji otpada, poklonu). Nakon što se izvrši uništenje (prodaja otpada ili poklanjanje), Povjerenstvo sačinjava zapisnik i jedan primjerak dostavlja računovodstvu, kao dokument na temelju kojeg se vrši isknjižavanje stalnog sredstva iz knjigovodstva.

- (2) Eventualni troškovi vezani za rashodovanje stalnog sredstva evidentiraju se na teret konta 613991 - Ostale nespomenute usluge i pristojbe, a u korist iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze.
- (3) Ukoliko Povjerenstvo za rashodovanje utvrdi i predloži da se rashodovano sredstvo može prodati kao otpad i nakon provedenih procedura za prodaju, a na temelju ispostavljene fakture kupcu za prodani otpad, knjiži se potraživanje na teret konta 131111 - Potraživanje od kupaca, a u korist konta 391191 – Razgraničeni ostali prihodi.
- (4) Prihodi ostvareni prodajom otpada uplaćuju se na depozitni račun općine Posušje s naznakom vrste prihoda 722791- Ostale neplanirane uplate.
- (5) Po prijemu izvoda od banke, na kojem je evidentirana uplata, zatvara se potraživanje u pomoćnoj knjizi i u Glavnoj knjizi knjiženjem na teret konta 391191 - Razgraničeni ostali prihodi, u korist konta 131111 - Potraživanja od kupaca.

Članak 29.

(Revalorizacija stalnih sredstava)

- (1) Revalorizacija se vrši sukladno Uredbi o računovodstvu i Pravilniku o knjigovodstvu. Knjigovodstveni iznos materijalnih sredstava obvezno se korigira ako je inflacija na godišnjoj razini mjerena rastom cijena viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava.
- (2) Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Sredstva u pripremi se ne revaloriziraju. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti.
- (3) Revalorizacija se knjiži tako što se povećava vrijednost stalnih sredstava i njihova ispravka za iznos revalorizacije, a efekti revalorizacije se evidentiraju na potražnoj strani konta 511111 - Izvori stalnih sredstava.

Članak 30.

(Amortizacija stalnih sredstava)

Amortizacija stalnih sredstava knjiži se odobrenjem analitičkih konta glavne grupe 011900 - Ispravka vrijednosti, na teret izvora sredstava (klasa 5), u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu.

Odjeljak B. Knjiženje promjena stalnih sredstava u obliku prava**Članak 31.***(Dugoročni plasmani)*

- (1) Dugoročni plasmani po kojima se kreditiraju bilo pravne, bilo fizičke osobe temelje se na posebnom ugovoru u kojem se ugovara visina kredita, visina kamate, dinamika otplate i iznosi pojedinačnih anuiteta.
- (2) Pod dugoročnim plasmanima se smatraju ulaganja novčanih sredstava na rok duži od 12 mjeseci i prema klasifikaciji iz kontnog plana obuhvaćaju:
 - a) 021000 - Pozajmljivanja i učešća u dionicama,
 - b) 022000 - Dugoročni depoziti,
 - c) 023000 - Uložena sredstva u banke i druge financijske organizacije,
 - d) 024000 - Ostali dugoročni plasmani,
 - e) 029000 - Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana.
- (3) Dugoročni plasmani se moraju planirati u proračunu na odgovarajućoj poziciji grupe konta 820000 - Kapitalni izdaci.
- (4) Služba za financije vodi popis danih zajmova i upravlja danim zajmovima.
- (5) Na temelju ugovora o davanju dugoročnih zajmova odgovorna osoba ili organizacijska jedinica unosi transakciju obveza po tom ugovoru, knjiženjem na teret odgovarajućeg analitičkog konta iz potkategorije 822000 - Izdaci za financijsku imovinu, a u korist odgovarajućeg analitičkog konta iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze. Po izvršenom plaćanju zatvara se obveza knjiženjem na teret odgovarajućeg analitičkog konta iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze, a u korist konta 111111 - Transakcijski račun.
- (6) Istovremeno sa ovom transakcijom u Glavnoj knjizi se knjiži pozajmica tako što se zadužuje odgovarajući analitički konto iz glavne kategorije 020000 – Dugoročni plasmani, a odobrava konto 521111 - Ostali izvori sredstava.
- (7) Služba za financije dužna je izraditi amortizacijski plan otplate. Zaprispjeli anuitet (anuitete) u fiskalnoj godini, vrši se knjiženje potraživanja po anuitetu (anuitetima), zaduženjem konta 131113 - Potraživanja za prispjele anuitete po danim dugoročnim zajmovima, za iznos anuiteta, a odobrenjem odgovarajućeg analitičkog konta iz potkategorije 020000 -Dugoročni plasmani, za iznos rate i odobrenjem konta 191114 -Razgraničene kamate, za iznos kamate. Po izvršenju uplati anuiteta na transakcijski račun u Glavnoj knjizi se, na temelju izvoda banke, zadužuje konto 111111 - Transakcijski račun, a odobrava odgovarajući analitički konto iz potkategorije 813000 – Primici od financijske imovine, za iznos rate i analitički konto iz glavne grupe 721300 - Kamate primljene od pozajmica i učešća u kapitalu, za iznos kamate.
- (8) Zatvaranje potraživanja za prispjeli anuitet, vrši se u Glavnoj knjizi odobrenjem konta 131113 - Potraživanja za prispjele anuitete, za iznos anuiteta, a zaduženjem analitičkog konta 191114 - Razgraničene kamate, za iznos kamate i zaduženjem analitičkog konta 521111 - Ostali izvori sredstava, za iznos rate.

Članak 32.*(Vrijednosni papiri)*

- (1) U grupu dugoročnih ulaganja svrstavaju se i vrijednosni papiri pribavljeni u cilju ostvarenja prihoda u razdoblju dužem od jedne godine. Ulaganja u dionice evidentiraju se po kupovnom tečaju, tj. po trošku kupovine.
- (2) Ulaganja u obveznice evidentiraju se po nominalnom tečaju, a odstupanja od nominalnog tečaja evidentiraju se preko konta 031911.
- (3) Sredstva za ove namjene moraju biti planirana u proračunu na odgovarajućoj poziciji glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci.
- (4) Prema kontnom planu za proračunske korisnike u okviru glavne grupe konta 03 evidentiraju se:
 - a) 031111 - Dionice,

- b) 031211 - Obveznice,
- c) 031311 - Ostali vrijednosni papiri,
- d) 031911 - Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira.

POGLAVLJE II. KLASA 1 - GOTOVINA, KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA I RAZGRANIČENJA

Članak 33.

(Novčana sredstva, kratkoročna potraživanja i razgraničenja)

Sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu u klasi 1 evidentiraju se promjene i stanja na novčanim sredstvima, kratkoročna potraživanja i razgraničenja.

Članak 34.

(Novčana sredstva)

- (1) U skladu s odredbama pravilnika o knjigovodstvu u klasi 1 evidentiraju se promjene i stanja na novčanim sredstvima kratkoročna potraživanja i razgraničenja.
- (2) Na kontima glavne kategorije 110000 - Novčana sredstva i plemeniti metali vode se novčana sredstva na računima i u blagajni, valute i devize, kao i plemeniti metali sukladno nazivima konta.
- (3) Na kontima glavne grupe 111100 - Transakcijski i prijelazni računi vode se novčana sredstva u okviru računa koji čine sastavni dio Proračuna općine Posušje, sukladno Zakonu o Proračunima. U ovoj grupi evidentiraju se i sredstva, za koja je kroz poravnanje utvrđeno da su pogrešno uplaćena ili isplaćena, kao i račun za poravnanje internih transakcija preko kojeg se zatvaraju interna potraživanja i interne obveze između županijskih proračunskih korisnika.

Članak 35.

(Blagajna)

- (1) U glavnoj grupi 111300 - Blagajna, vode se gotovinska sredstva koja služe korisnicima za plaćanje gotovim novcem, sukladno Uredbi o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem i Naputku o blagajničkom poslovanju.
- (2) Za potrebe blagajne se u okviru Proračuna gotovina se podiže čekom.
- (3) Visina blagajničkog maksimuma utvrđuje se Zaključkom o blagajničkom maksimumu. Proračunski korisnici na kraju dana u svojoj blagajni mogu imati maksimalno gotovine do iznosa odobrenog blagajničkog maksimuma. Podizanje gotovine za potrebe blagajne vrši se čekom.
- (4) Knjiženje podizanja gotovine vrši se tako što se odobrava konto 111111 transakcijski račun, a zadužuje konto 111113 - Prijelazni račun blagajne.
- (5) Plaćanje te fakture evidentira se na način da se zaduži konto 311111 – Obveze prema dobavljačima-blagajna. Ispostavlja se ček na temelju kojeg ovlaštena osoba proračunskog korisnika vrši podizanje gotovine u banci naznačenoj na čeku. Podignuta gotovina se evidentira u pomoćnu knjigu blagajne i u Glavnoj knjizi se zadužuje konto 111311 – Glavna blagajna, a odobrava konto 111113 - Prijelazni konto blagajne. U pomoćnoj knjizi blagajne izlaz gotovine se knjiži na temelju propisane dokumentacije.
- (6) Pravdanje troškova, po gotovinskim isplatama vrši se unosom fakture tako što se odobrava konto 311111 - Obveze prema dobavljačima-blagajna u iznosu 0 (nula), a zadužuje odgovarajući analitički konto troškova (analitička konta svih pojedinačnih stvarnih troškova) i zaduženjem konta 111311, sa predznakom minus.
- (7) Svako novo podizanje sredstava za blagajničko poslovanje uvjetovano je pravdanjem prethodno podignutih sredstava uz predočenje izvještaja o prometu i stanju na kontu 111311.
- (8) Po dobivenom izvodu se zatvara prolazni račun 111113 sa računom za poravnanje blagajničkog poslovanja 111311.

- (9) Za isplaćene akontacije za službeni put u Glavnoj knjizi vrši se knjiženje zaduženjem konta 131311 - Akontacija za službeni put, uz obavezan unos subanalitičkog konta po primatelju akontacije, a odobrenjem konta 111311 - Glavna blagajna.
- (10) Isplaćene akontacije za službeni put, mogu se knjižiti i unosom fakture, tako što se odobrava konto 311111 - Obaveze prema dobavljačima- blagajna, u iznosu 0 (nula), zaduženjem konta 131311 - Akontacija za službeni put, uz obavezan unos subanalitičkog konta po primatelju akontacije i zaduženjem konta 111311, sa predznakom minus.
- (11) Pravljanje akontacije vrši se unosom fakture tako što se odobrava konto 311111 - Obveze prema dobavljačima - blagajna, u iznosu 0 (nula), a zadužuje odgovarajući analitički konto troškova (analitička konta svih pojedinačnih stvarnih troškova) i zaduženjem konta 131311 - Akontacija za službeni put, za iznos isplaćene akontacije, sa predznakom minus. Za razliku između stvarnih troškova i primljenih akontacija zadužuje se ili odobrava konto 111311 - Glavna blagajna.

Članak 36.

(Vrijednosni papiri)

U glavnoj kategoriji 120000 - Vrijednosni papiri knjiže se vrijednosni papiri koji su po svojoj prirodi kratkoročni (mjenica i ček), kao i oni dugoročni papiri koje proračunski korisnici nemaju namjeru držati duže od godinu dana. Pravilnikom o knjigovodstvu utvrđeno je da se kratkoročni vrijednosni papiri vode po kupovnom tečaju, a obveznice po nominalnoj vrijednosti, a odstupanje od nominalne vrijednosti evidentira se preko konta glavne grupe 121900 - Ispravkavrijednosti.

Članak 37.

(Kratkoročna potraživanja)

- (1) U okviru glavne kategorije 130000 – Kratkoročna potraživanja evidentiraju se potraživanja od pravnih osoba, fizičkih osoba i ostala potraživanja sa rokom dospijeca do 12 mjeseci. U okviru ove grupe evidentira se i ispravka vrijednosti potraživanja.
- (2) Kako je obveza praćenja naplate potraživanja na proračunskom korisniku, to je isti dužan putem svoje pomoćne knjige potraživanja redovito i svakodnevno pratiti dospelost svakog potraživanja. Po isteku ugovorenog roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja, koji ne može biti duži od šest mjeseci, proračunski korisnik dužan je poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu istog, te u svojoj pomoćnoj knjizi i Glavnoj knjizi izvršiti preknjižavanje tog potraživanja na sumnjiva i sporna potraživanja zaduženjem konta 131351 - Sumnjiva i sporna potraživanja, a odobrenjem konta u okviru glavne kategorije 130000 - Kratkoročna potraživanja.
- (3) Prilikom popisa potraživanja, koje se obvezno vrši na kraju godine sa stanjem na dan 31.12., popisno povjerenstvo daje prijedlog o otpisu sumnjivog i spornog potraživanja. Odluku o otpisu nenaplativih potraživanja donosi općinsko vijeće na prijedlog Općinskog načelnika. Prilikom podnošenja prijedloga za davanje suglasnosti za otpis potraživanja potrebno je priložiti odgovarajuću dokumentaciju kojom se dokazuje da su poduzete sve zakonom predviđene mjere za naplatu potraživanja kao i prijedlog Odluke povjerenstva o otpisu potraživanja uz obrazloženje.

Članak 38.

(Kratkoročni plasmani)

- (1) U glavnoj kategoriji 140000 - Kratkoročni plasmani, vode se kratkoročni plasmani koji se sastoje od kredita danih pravnim i fizičkim osobama, zaposlenicima, ostali kratkoročni krediti, kao i sumnjiva i sporna potraživanja po istima, ostali kratkoročni plasmani i njihova ispravka vrijednosti.
- (2) Plasiranje sredstava mora se temeljiti na ugovoru u kojem će se precizirati iznos kredita, uvjeti korištenja kredita i rok otplate.

Članak 39.

(Knjiženje kratkoročnog kredita i plasmana)

- (1) Knjiženje danog kredita ili plasmana vrši se tako što se za visinu odobrenog kredita ili plasmana po ugovoru zaduži odgovarajući analitički konto iz podkategorije 822000 - Izdaci za financijsku imovinu, a odobrava konto 311191 - Ostale obveze.
- (2) Po izvršenoj isplati kredita, odnosno prijenosu sredstava na račun primatelja zatvara se obveza knjiženjem na teret konta 311191 - Ostale obveze, u korist konta 111111 – Transakcijski račun. Istovremeno se u Glavnoj knjizi evidentira odobreni kredit ili plasman zaduženjem odgovarajućeg analitičkog konta iz potkategorije 141000 - Kratkoročni plasmani za ukupan iznos glavnice, a odobrava konto 511122 - Raspored viška prihoda, za isti iznos.

Članak 40.

(Knjiženje uplata anuiteta kod vraćanja kredita i plasmana)

Za ukupan iznos primljenog anuiteta zadužuje se transakcijski račun, a odobrava odgovarajući analitički konto iz potkategorije 813000 - Primici od financijske imovine, za iznos rate i odgovarajući analitički konto iz glavne grupe 721300 - Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu, za iznos kamate. Istovremeno se vrši knjiženje smanjenja potraživanja putem Glavne knjige tako što se zadužuje konto 511122 - Raspored viška prihoda, za iznos rate, a odobrava odgovarajući konto iz potkategorije 141000 – Kratkoročni plasmani za isti iznos.

Članak 41.

(Kratkoročna razgraničenja)

- (1) Na kontima kratkoročnih razgraničenja evidentiraju se:
 - a) unaprijed obračunati, a nenaplaćeni prihodi,
 - b) unaprijed plaćeni rashodi.
- (2) Knjiženja na kratkoročnim razgraničenjima vrše se kad se obveza stvori i plati u jednom obračunskom razdoblju, a troškovi će nastati i evidentirati se u razdoblju do 12 mjeseci.

POGLAVLJE III. KLASA 2 – ZALIHE**Članak 42.**

(Zalihe)

- (1) U klasi 2 - Zalihe, evidentiraju se zalihe materijala i proizvoda sa pripadajućom razlikom u cijeni i porezom na dodanu vrijednost na materijal i proizvode ukoliko su predmet prodaje, sitni inventar na zalihi i sitni inventar u uporabi i auto-gume na zalihi. Na kontima ove klase evidentiraju se sve vrste zaliha materijala i proizvoda neovisno od toga je li nabavljen za potrebe proračunskog korisnika ili za daljnju prodaju.

Odjeljak A. Knjiženje promjena zaliha**Članak 43.**

(Nabava materijala i sitnog inventara)

- (1) Nabava materijala i sitnog inventara evidentira se putem dva modula za knjiženje, i to:
 - a) za uredno nabavljeni materijal, a po prijemu fakture od dobavljača, knjiži se faktura tako što za ukupan iznos fakture zaduži odgovarajući troškovni konto, a odobri konto iz potkategorije 311000 - Kratkoročne tekuće obveze,
 - b) odmah po prijemu zaliha proračunski korisnici su dužni su putem Glavne knjige evidentirati

- zaprimiteljane zalihe tako što se tereti odgovarajući analitički konto iz klase 2, a odobri konto 211911 – Ispravka vrijednosti materijala ili 221911 - Ispravka vrijednosti sitnog inventara.
- (2) U tijeku godine utrošak materijala se evidentira putem Glavne knjige, na teret ispravke vrijednosti materijala, a u korist zaliha materijala, za vrijednost utrošenog materijala.
 - (3) Sitni inventar, njegovo "trošenje", knjiži se tako što se isti preknjižava sa pozicije sitnog inventara na zalihamu na poziciju sitnog inventara u uporabi.
 - (4) Proračunski korisnik dužan je povremeno, a obvezno na kraju obračunskog razdoblja, vršiti popis materijala i sitnog inventara, o čemu Povjerenstvo sastavlja zapisnik i daje prijedlog o načinu knjiženja eventualno utvrđenog manjka, viška i rashodovanje.

Članak 44.

(Knjiženje utvrđenog viška po inventuri)

Za iznos utvrđenog viška materijala i sitnog inventara, na temelju zapisnika popisnog povjerenstva i odluke rukovoditelja proračunskog korisnika, zadužuje se putem Glavne knjige odgovarajući analitički konto iz klase 2, a odobrava konto 211911 - Ispravka vrijednosti materijala ili 221911 – Ispravka vrijednosti sitnog inventara, po prosječnim cijenama.

Članak 45.

(Knjiženje utvrđenog manjka po inventuri)

Sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu manjak zaliha materijala i sitnog inventara se, po odluci rukovoditelja, može evidentirati kao potraživanje od odgovorne osobe ili kao rashod proračunskog korisnika.

Članak 46.

(Knjiženje rashodovanog materijala i sitnog inventara)

Rashodovanje materijala i sitnog inventara (na zalihi i u upotrebi) po odluci rukovoditelja proračunskog korisnika vrši se tako što se za iznos, koji je utvrdilo popisno povjerenstvo, zadužuje konto ispravke, a odobrava odgovarajući konto zaliha.

POGLAVLJE IV. KLASA 3 - KRATKOROČNE OBVEZE I RAZGRANIČENJA

Članak 47.

(Kratkoročne obveze)

- (1) Kratkoročne obveze su obveze sa rokom dospjeća kraćim od jedne godine.
- (2) Proračunski korisnici su samostalni u stvaranju obveza do visine sredstava planiranih proračunom, a odgovornost za stvaranje obveza je na rukovoditelju proračunskog korisnika.
- (3) Kratkoročne obveze obuhvaćaju sljedeće kategorije konta:
 - a) 310000 - Kratkoročne tekuće obveze,
 - b) 320000 - Obveze po osnovu vrijednosnih papira,
 - c) 330000 - Kratkoročni krediti i zajmovi,
 - d) 340000 - Obveze prema radnicima,
 - e) 360000 - Financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama,
 - f) 390000 - Kratkoročna razgraničenja.

Članak 48.

(310000 - Kratkoročne tekuće obveze)

Na kontima potkategorije 311000 - Kratkoročne tekuće obveze, evidentiraju se kratkoročne obveze iz tekućeg poslovanja prema strukturi Kontnog plana. U kratkoročne tekuće obveze spadaju:

- a) 311100 - Kratkoročne obveze prema pravnim osobama,
- b) 311200 - Kratkoročne obveze prema fizičkim osobama,
- c) 311300 - Obveze za korištenje stalne proračunske rezerve,
- d) 311900 - Ostale kratkoročne obveze.

Članak 49.

(Kratkoročni krediti i zajmovi)

- (1) U potkategoriji 331000 - Kratkoročni krediti i zajmovi evidentiraju se primljeni financijski i robni krediti sa rokom vraćanja do jedne godine, kao i dospjele obveze po anuitetima dugoročnih kredita.
- (2) Krediti iz inozemstva u inozemnoj valuti vode se u KM i bilanciraju se po srednjem tečaju Centralne banke Bosne i Hercegovine.
- (3) Za primljeni zajam u devizama daje se instrukcija banci o konvertiranju deviza u KM.

Članak 50.

(Knjiženje kratkoročnih kredita)

- (1) Knjiženje primljenog kredita obavlja se tako što se u Glavnoj knjizi, za ukupan iznos tog kredita zaduži Transakcijski račun, a odobri odgovarajući analitički konto iz glavne kategorije 810000 - Kapitalni primici. Istovremeno se po tom temelju evidentira obveza za primljeni kredit tako što se za iznos tog kredita zaduži odgovarajući analitički konto iz podgrupe 511120 - Izvori novčanih sredstava, a odobri odgovarajući analitički konto iz potkategorije 331000 - Kratkoročni krediti i zajmovi.
- (2) Uplatitelju kredita se daje instrukcija o uplatnom računu na koji će se izvršiti uplata.
- (3) Po dospijecu obveze za plaćanje (bilo da se radi o plaćanju anuiteta ili ukupnog duga) vrši se knjiženje anuiteta koji se knjiži tako što se za iznos rate zaduži odgovarajući analitički konto iz glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci, za iznos kamate, zaduži odgovarajući analitički konto iz potkategorije 616000 - Izdaci za kamate, a za ukupan iznos anuiteta odobri analitički konto iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze.
- (4) Plaćanjem te obveze i dobivanja izvoda od banke zatvara se konto iz glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze.
- (5) Nakon toga se putem Glavne knjige vrši knjiženje smanjenja obveza po kreditu tako što se za plaćeni iznos rate zaduži odgovarajući analitički konto iz potkategorije 331000 - Kratkoročni krediti i zajmovi, a odobri odgovarajući konto iz podgrupe 511120 - Izvori novčanih sredstava.
- (6) Za iznos otplate primljenog kredita, u proračunu općine Posušje mora se planirati iznos na odgovarajućim pozicijama glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci.
- (7) Ukoliko je kredit primljen u devizama, mogu se pojaviti negativne ili pozitivne tečajne razlike. U tom slučaju obvezno je, na temelju tečajne liste, po srednjem tečaju Centralne banke Bosne i Hercegovine izvršiti obračun tečajnih razlika i za utvrđene negativne tečajne razlike, u Glavnoj knjizi zadužiti odgovarajući analitički konto iz podgrupe 511120 - Izvori novčanih sredstava, a odobriti odgovarajući analitički konto iz potkategorije 331000 - Kratkoročni krediti i zajmovi u Glavnoj knjizi, prije plaćanja.
- (8) Unos obveze za plaćanje anuiteta vrši se odobrenjem konta glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obaveze, za iznos anuiteta i tečajnerazlike, a zaduženjem odgovarajućeg konta iz glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci, za iznos glavnice, odgovarajućeg konta glavne potkategorije 616000 - Izdaci za kamate, za iznos kamata i konto 613831 - Izdaci za negativne tečajne razlike, za iznos tečajne razlike.
- (9) Po izvršenom plaćanju, a na temelju izvoda banke zatvara se konto glavne kategorije 310000 - Kratkoročne tekuće obveze.
- (10) Nakon toga se putem Glavne knjige vrši knjiženje smanjenja obveza po kreditu tako što se za plaćeni iznos rate i tečajne razlike zaduži odgovarajući analitički konto iz potkategorije 331000 - Kratkoročni krediti i zajmovi, a odobri odgovarajući konto iz podgrupe 511120 - Izvori novčanih sredstava.

- (11) Kod pozitivnih tečajnih razlika, prije unosa obaveze za plaćanje anuiteta, u Glavnoj knjizi se zadužuje odgovarajući analitički konto iz potkategorije 331000 - Kratkoročni krediti i zajmovi, a odobrava konto 191211 - Razgraničene tečajne razlike.
- (12) Na kraju godine, vrši se prijenos salda konta 191211 - Razgraničene tečajne razlike na odgovarajući konto iz podgrupe 511120 - Izvori novčanih sredstava.

Članak 51.

(Obveze prema radnicima)

- (1) Na kontima kategorije 340000 – obveze prema radnicima, evidentiraju se obveze pod kojima se podrazumijevaju obveze temeljem plaća i naknada plaća kao i sve obveze prema radnicima koje nemaju karakter plaća.
- (2) Obveze prema radnicima su po svojoj prirodi kratkoročne.

Članak 52.

(Financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama)

Na kontima kategorije 360000 - Financijski i obračunski odnosi s drugim povezani jedinicama evidentiraju se obveze iz internih poslovnih odnosa. Konta u ovoj kategoriji moraju odgovarati kontima na kojima je evidentirano potraživanje iz internih poslovnih odnosa.

Članak 53.

(Kratkoročna razgraničenja)

- (1) Na kontima glavne kategorije 390000 – Kratkoročna razgraničenja, vode se unaprijed naplaćeni prihodi po svim osnovama i obračunati neplaćeni, odnosno nedospjeli rashodi po svim osnovama ako se razgraničavaju na rok do godine dana.
- (2) Sukladno Napatku o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinog računa Riznice, neutrošena sredstva na kraju godine (namjenska sredstva i sredstva primljena temeljem donacija), a prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižavaju se na vremenska razgraničenja. Knjiženje se vrši Glavnoj knjizi odobrenjem odgovarajućeg analitičkog konta glavne grupe 391100 - Razgraničeni prihodi, uz obvezan unos koda projekta i izvora sredstava/fond i odobrenjem odgovarajućeg konta grupe 7, sa predznakom minus (-), uz obvezan unos koda projekta.
- (3) Razgraničene prihode korisnici proračuna u idućoj fiskalnoj godini preknjižavaju sa konta vremenskih razgraničenja na odgovarajući konto grupe 7.
- (4) Za iznos razgraničenih prihoda proračunski korisnici u idućoj fiskalnoj godini planiraju u proračunu rashode i izdatke.

POGLAVLJE V. KLASA 4 - DUGOROČNE OBVEZE I RAZGRANIČENJA

Članak 54.

(Dugoročne obveze)

- (1) Na kontima klase 4 evidentiraju se obveze koje dospijevaju u roku dužem od jedne godine. Sukladno Pravilniku o knjigovodstvu, kao dugoročne obveze knjigovodstveno se iskazuju i one obveze čiji je rok kraći od jedne godine, a izvorno su formirane sa ugovorenim rokom dužim od godine.
- (2) Kratkoročne obveze po ugovoru o reprogramiranju duga mogu se pretvoriti u dugoročne. U tom slučaju, temeljem takvog ugovora, obvezno je prethodno isknjižiti dug sa konta klase 3 i evidentirati ga na odgovarajućim kontima klase 4.
- (3) U okviru klase 4 vode se:
 - a) 410000 - Dugoročni krediti i zajmovi,
 - b) 420000 - Ostale dugoročne obveze,

- c) 490000 - Dugoročna razgraničenja.
- (4) Za dospjele rate kredita u fiskalnoj godini potrebno je u proračunu planirati odgovarajući iznos sredstava na kontima glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci i odgovarajući iznos za obračunate kamate na odgovarajućoj poziciji troškova.
 - (5) Kod kredita dobivenih u devizama potrebno je na određenoj troškovnoj poziciji u proračunu planirati i odgovarajući iznos sredstava za eventualne tečajne razlike.
 - (6) Po prijemu kredita, sačinjava se amortizacijski plan, koji obvezno sadrži podatke o kreditoru, ukupnom iznosu duga, eventualnom grace periodu, iznos rate i kamate.

Članak 55.

(Knjiženje dugoročnih kredita)

- (1) Primljeni dugoročni kredit knjiži se temeljem izvoda banke zaduženjem Transakcijskog računa, a odobrenjem odgovarajućeg analitičkog konta iz glavne kategorije 810000 - Kapitalni primici.
- (2) Istovremeno se u Glavnoj knjizi zadužuje odgovarajući analitički konto iz podgrupe 511120 – Izvori novčanih sredstava, a odobrava odgovarajući analitički konto iz glavne kategorije 410000 - Dugoročni krediti i zajmovi u iznosu primljenog kredita.

Članak 56.

(Knjiženje otplate anuiteta po dugoročnom kreditu)

- (1) Na temelju podataka iz amortizacijskog plana, sastavlja se nalog za plaćanje anuiteta, kojim se zadužuje odgovarajući analitički konto iz glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci, za iznos rate i zadužuje odgovarajući analitički konto iz potkategorije 616000 - Izdaci za kamate, za iznos kamate, a odobrava odgovarajući konto iz potkategorije 331000 - Kratkoročni krediti i zajmovi.
- (2) Plaćanje anuiteta knjiži se na teret odgovarajućeg konta iz potkategorije 331000 – Kratkoročni krediti i zajmovi, a u korist konta 111111 - Transakcijski račun.
- (3) Nakon izvršenog plaćanja, u Glavnoj knjizi se evidentira otplata glavnice, tako što se zadužuje odgovarajući analitički konto iz glavne kategorije 410000 - Dugoročni krediti i zajmovi, a odobrava odgovarajući analitički konto iz podgrupe 511120 - Izvori novčanih sredstava.

Članak 57.

(Dugoročna razgraničenja)

- (1) Polazeći od primjene modificiranog aktualnog načela, po kojem se prihodi priznaju kad su mjerljivi i raspoloživi, a rashodi se knjiže u razdoblju na koji se odnose, dugoročno se mogu razgraničavati samo plaćeni troškovi koji se odnose na razdoblje od jedne godine.
- (2) Rezerviranja po osnovi rizika i obveza mogu vršiti samo ako je to i predviđeno proračunom.

POGLAVLJE VI. KLASA 5 - IZVORI STALNIH SREDSTAVA

Članak 58.

(Izvori stalnih sredstava)

- (1) Prema Pravilniku o knjigovodstvu, pod izvorima stalnih sredstava podrazumijevaju se izvori koji proračunskom korisniku stoje na raspolaganju neograničeno (neodređeno) vrijeme, odnosno koji nemaju unaprijed utvrđen rok dospijeca.
- (2) Prema klasifikaciji iz kontnog plana osnovni izvori stalnih sredstava proračuna i proračunskih korisnika prema njihovom porijeklu mogu biti:
 - a) 510000 - Izvori stalnih sredstava, koji predstavljaju sredstva općine Posušje, stavljena na trajno raspolaganje,
 - b) 520000 - Ostali izvori sredstava, ulozi i dr.
- (3) U okviru glavne kategorije 510000 - Izvori stalnih sredstava evidentiraju se:

- a) izvori stalnih sredstava (konto 511111), kao njihova povećanja temeljem izgradnje, rekonstrukcije, kupovine ili stjecanja na drugi način, odnosno smanjenja temeljem njihovog otpisa (ispravke vrijednosti), rashodovanja, prodaje ili drugih otuđenja,
 - b) izvori novčanih sredstava (konta 511121 do 511129), u obliku primitaka od prodaje stalnih sredstava, rasporeda viška prihoda, uzetih zajmova i kredita za kapitalne namjene i ostali primici za kapitalne izdatke,
 - c) izvori ostalih sredstava (konto 511131).
- (4) Pravilnik predviđa da se u glavnoj grupi 510000 – Izvori stalnih sredstava vode i analitička konta novčanog i naturalnog dijela stalnih sredstava.

Članak 59.

(Ostali izvori sredstava)

- (1) Na kontu 521111 - Ostali izvori sredstava evidentiraju se stalni izvori na temelju trajnih uloga drugih osoba, organizacija i subjekata, u sredstvima svih oblika.
- (2) Pored navedenih stalnih izvora na klasi 5 evidentiraju se, i:
- a) izvori sredstava rezervi (glavna kategorija 530000), kao posebna kategorija izvora koja se formira ili putem obveznih izdvajanja po zakonu (zakonske rezerve) ili slobodno, na način i u iznosima utvrđenim internim aktima i odlukama.
 - b) neraspoređeni višak prihoda, odnosno rashoda (konto 591111).
- (3) Knjiženja u okviru klase 5 sadržana su i objašnjena u okviru onih primjera koji su navedeni za kapitalne primitke i izdatke (izgradnja, nabava, otpis, rashodovanje i prodaja stalnih sredstava, donacije i zaduživanja za kapitalne izdatke, dugoročni plasmani i drugo), kao i kod primjera utvrđivanja, evidentiranja i raspoređivanja razlike prihoda i rashoda.

POGLAVLJE VII. KLASA 6 – RASHODI

Članak 60.

(Rashodi)

- (1) Na temelju zakonskih propisa rashodi se priznaju i računovodstveno evidentiraju u trenutku stvaranja, tj. u razdoblju na koji se odnose, bez obzira kada će obveze po tim rashodima biti izmirene.
- (2) Obveza proračunskih korisnika je da se prilikom stvaranja obveza, odnosno rashoda, pridržavaju odobrenog operativnog proračuna, a obveza Službe za financije je da sukladno zakonskim prioritetima i raspoloživim novčanim sredstvima izmiri te obveze.
- (3) Sve prispjele fakture-računi do 31. siječnja koje se odnose na obveze nastale u prethodnoj godini, knjiže se pod 31.12. prethodne godine, odnosno kao trošak prethodne godine.
- (4) Prema analitičkom kontnom planu za proračun i proračunske korisnike, rashodi su razvrstani u sljedeće glavne kategorije:
- a) 610000 - Tekući rashodi,
 - b) 680000 - Doznake nižim potrošačkim jedinicama,
 - c) 690000 - Raspored rashoda.

Članak 61.

(Tekući rashodi)

- (1) Prema vrstama i potkategorijama Kontnog plana tekući rashodi obuhvaćaju:
- a) 611000 - Plaće i naknade troškova zaposlenih,
 - b) 612000 - Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi,
 - c) 613000 - Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge,
 - d) 614000 - Tekući transferi i drugi tekući rashodi,
 - e) 615000 - Kapitalni transferi,
 - f) 616000 - Izdaci za kamate.
- (2) Kako se iz naziva navedenih konta vidi, u glavnu kategoriju konta 610000 - Tekući rashodi

spadaju oni rashodi koji su nužni za poslovanje i funkcioniranje tijela uprave (proračunskih korisnika).

Članak 62.

(obračun plaća i naknada plaća)

- (1) Na kontima potkategorija 611100, 611200 i 612000 evidentiraju se bruto plaće i naknade plaća, naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavca i ostali doprinosi.
- (2) Obračun i isplata plaća su centralizirani. Centralizirani obračun plaća predstavlja pomoćnu knjigu u okviru informacijskog sustava Proračuna. Organizacijska podjela poslova utvrđena je između korisnika proračuna i Službe za financije. Zaduženi uposlenik unosi podatke u svoju pomoćnu knjigu kroz poseban informacijski sustav za obračun i obradu plaća i time vrši obračun i pripremu za isplatu plaća i naknada, uplatu poreza i doprinosa i drugih vrsta plaćanja vezanih za plaće i naknade. Također se vrši unos podataka svih vrsta odbitaka zaposlenika proračunskog korisnika. Za isplatu plaća i naknada plaća, bankama se prenosi ukupan iznos za ukupan broj zaposlenih koji u toj banci imaju otvorene tekuće račune. Istovremeno se bankama dostavljaju spiskovi u pisanoj i elektronskoj formi sa svim podacima o pojedinačnim plaćama, naknadama plaća i dodatnim primanjima. Posebno se ističe, da naknade bolovanja preko 42 dana ne predstavljaju rashode proračunskih korisnika, zato što će se ti izdaci proračunskom korisniku refundirati, ali predstavljaju njihove rashode dok se ne izvrši refundiranje.
- (3) Županijskim propisima propisano je koje obveze poslodavca će refundirati zavodi za zdravstveno osiguranje.
- (4) Sredstva za isplatu plaća i naknada plaća planiraju se na kontima glavne grupe 611100 – Bruto plaće i naknade plaća. Prilikom obračuna i isplate plaća i naknada plaća, kao i bolovanja preko 42 dana tereti se konto 611100 - Bruto plaće i naknade plaća.

Članak 63.

(Naknade za bolovanje preko 42 dana)

- (1) Prilikom obračuna i isplate plaća i naknada plaća, kao i bolovanja preko 42 dana tereti se konto 611100 - Bruto plaće i naknade plaća.
- (2) Proračunski korisnici obvezni su podnijeti pismeni zahtjev županijskom Zavodu zdravstvenog osiguranja za refundiranje naknada bolovanja preko 42 dana.
- (3) Na temelju ovjerenog zahtjeva, putem Glavne knjige, knjiži se potraživanje za bolovanje od Zavoda zdravstvenog osiguranja, tako što zaduži konto 131391 - Ostala potraživanja i zaduži konto 611113 - Naknade za bolovanja preko 42 dana, sa predznakom minus (-), uz obvezan unos organizacijskog koda proračunskog korisnika.
- (4) U navedenom zahtjevu proračunski korisnik navest će transakcijski račun na koji treba izvršiti refundiranje.
- (5) Nakon što Zavod zdravstvenog osiguranja izvrši refundiranje uplatom na transakcijski račun i po dobivanju izvoda iz banke kojim se potvrđuje ta transakcija, vrši se zatvaranje potraživanja.

Članak 64.

(Prekoračenje troškova telefona)

- (1) Knjiženje obustave iz plaća zaposlenika, po osnovi prekoračenja troškova telefona (fiksni i mobilni) vrši se zaduženjem konta 613311 - Izdaci za telefon, odnosno konta 613313 - Izdaci za mobilni telefon, sa predznakom minus (-) i zaduženjem konta 111111 - Transakcijski račun.
- (2) Ukoliko se obveza po osnovi prekoračenja izmiri u narednoj fiskalnoj godini, ta uplata se knjiži na teret konta 111111 - Transakcijski račun u korist konta 722721 - Uplate za prekoračenje troškova PTT usluga.

Članak 65.

(Obračun naknada iz radnog odnosa i po osnovu radnog odnosa)

- (1) Obračun naknada iz radnog odnosa i po osnovu radnog odnosa vrši se sukladno važećim propisima (zakonima, uredbama, odlukama i dr.).
- (2) Prilikom obračuna i isplate raznih naknada obvezno je primjenjivati i propise o oporezivanju tzv. propisi o oporezivanju dodatnih osobnih primanja. Porezni tretman tih isplata utvrđen je Zakonom o porezu na dohodak.

Članak 66.

(Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge)

- (1) Na kontu potkategorije 613000 - Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge, knjiže se izdaci za materijal, sitni inventar i usluge - i to:
 - a) 613100 - Putni troškovi,
 - b) 613200 - Izdaci za energiju,
 - c) 613300 - Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge,
 - d) 613400 - Nabava materijala i sitnog inventara,
 - e) 613500 - Izdaci za usluge prijevoza i goriva,
 - f) 613600 - Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine,
 - g) 613700 - Izdaci za tekuće održavanje,
 - h) 613800 - Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i uslugaplatnog prometa,
 - i) 613900 - Ugovorene i druge posebne usluge.
- (2) Kako je Analitički kontni plan sastavni dio Pravilnika o knjigovodstvu, to je svaki proračunski korisnik obvezan pridržavati se odredbi koje nalažu posebno evidentiranje navedenih rashoda.

Članak 67.

(Knjiženje troškova službenog puta)

- (1) Svi troškovi vezani za službena putovanja kako u zemlji tako i u inozemstvu evidentiraju se na odgovarajućim analitičkim kontima iz glavne grupe 613100 - Putni troškovi.
- (2) Troškovi službenih putovanja obuhvaćaju:
 - a) troškove prijevoza na službenom putovanju (javnim prijevoznim sredstvima ili osobnim automobilom),
 - b) troškove smještaja na službenom putovanju i
 - c) troškove dnevnica za vrijeme službenog putovanja.
- (3) Postupak odobravanja službenih putovanja, isplata akontacija i obračun putnih troškova uređuje se Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja i Odlukom o visini dnevnica za službena putovanja kao i drugim propisima kojima se utvrđuje visina dnevnice, kategorije smještaja, vrsta prijevoza i dr., te aktom koji donosi i putnim nalogima koje potpisuje odgovorna osoba proračunskog korisnika.
- (4) Uposlenik koji za službeno putovanje koristi osobno vozilo ima pravo na naknadu troškova puta u visini propisanog postotka koji se primjenjuje na cijenu goriva po prijeđenom kilometru. Ti troškovi knjiže se kao putni troškovi u okviru navedene grupe konta.
- (5) Korištenje službenog vozila za vrijeme službenog puta ne proizvodi troškove službenog puta, a troškovi za gorivo u ovom slučaju nisu trošak službenog puta već se isti knjiže na odgovarajući analitički konto iz glavne grupe 613500 - Izdaci za usluge prijevoza i goriva.

Članak 68.

(Materijalni troškovi i ugovorene i druge posebne usluge)

Na glavnim grupama konta od 613200 - Izdaci za energiju do 613900 – Ugovorene i druge posebne usluge, knjigovodstveno se evidentiraju svi materijalni troškovi.

Članak 69.*(Tekući transferi i drugi tekući rashodi)*

- (1) Tekući transferi i drugi tekući rashodi obuhvaćaju sljedeće potkategorije konta:
 - a) 614100 - Tekući transferi drugim razinama vlasti,
 - b) 614200 - Tekući transferi pojedincima,
 - c) 614300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama,
 - d) 614400 - Subvencije javnim poduzećima,
 - e) 614500 - Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima,
 - f) 614600 - Subvencije financijskim institucijama,
 - g) 614700 - Tekući transferi u inozemstvo,
 - h) 614800 - Drugi tekući rashodi.
- (2) Pod tekućim transferima podrazumijevaju se sva izvršena nepovratna davanja za tekuće svrhe, odnosno ona nepovratna davanja koja nisu dana za nabavu kapitalne imovine. Kategorija konta 614000 je u analitičkom kontnom planu razrađena prema primateljima kojima se daju transferi za tekuće namjene. Tekući transferi podrazumijevaju i sve isplate i nepovratna davanja opće prirode drugim razinama vlasti, za koje namjena nije unaprijed određena, pa čak i onda ako se ta sredstva kod primatelja djelomično koriste za financiranje nabave stalnih sredstava (kapitalne imovine). To znači da se kod davatelja transfera kao tekući transferi iskazuju i svi oni transferi čija namjena nije unaprijed definirana, a da je pravo korisnika takvih transfera da sami određuju namjene u koje će ih iskoristiti.
- (3) Izdaci za tekuće transfere se planiraju u proračunu po određenim namjenama, a definiraju se Zakonom o izvršavanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za odgovarajuću fiskalnu godinu.
- (4) Sa potkategorije konta 614800 - Drugi tekući rashodi, vrše se povrati više ili pogrešno uplaćenih prihoda iz prethodnih godina temeljem rješenja o povratu, kao i temeljem redovnih presuda i sudskih izvršnih rješenja.
- (5) Pod subvencijama podrazumijevaju se sva izvršena nepovratna davanja iz proračuna, javnim ili privatnim poduzećima, poduzetnicima, financijskim institucijama ili posebnim tržišnim proizvođačima (obrtnik, seljak i drugi proizvođači usluga na tržištu).
- (6) Subvencije se koriste pod različitim nazivom i to regresi, kompenzacije, premije, poticaji i dr. Njihova najčešća namjena je smanjivanje cijene za konačnog korisnika, stimuliranje proizvodnje određenih proizvoda i pružanje usluga zaštita standarda stanovništva i dr.

Članak 70.*(Kapitalni transferi)*

- (1) Pod kapitalnim transferima se podrazumijevaju sva izvršena nepovratna davanja u svrhu nabave kapitalne (dugotrajne, stalne) imovine i kapitalnih ulaganja koja predstavljaju stalno sredstvo neke druge pravne osobe.
- (2) Kod kapitalnih transfera podrazumijeva se da je namjena danog kapitalnog transfera unaprijed poznata (utvrđena, planirana), tj. da je unaprijed poznatoda će sredstva transfera kod primatelja biti korištena isključivo za kapitalne namjene.
- (3) Kategorija konta 615000 u analitičkom kontnom planu razrađena je prema primateljima kojima se daju kapitalni transferi:
 - a) 615100 - Kapitalni transferi drugim razinama vlasti,
 - b) 615200 - Kapitalni transferi pojedincima,
 - c) 615300 - Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama,
 - d) 615400 - Kapitalni transferi javnim poduzećima,
 - e) 615500 - Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima,
 - f) 615600 - Kapitalni transferi financijskim institucijama,
 - g) 615700 - Kapitalni transferi u inozemstvo.
- (4) Kapitalni transferi se planiraju u proračunu prema primateljima kapitalnih transfera. Realizacija kapitalnih transfera se vrši sukladno Odluci o izvršenju proračuna, aktima nadležne službe i zaključcima rukovoditelja organa uprave.

Članak 71.*(Rashodi od internih transakcija)*

U okviru ove potkategorije - 689000 (Rashodi od internih transakcija) knjiže se rashodi nastali iz internih poslovnih odnosa između općinskih proračunskih korisnika, a obveze iz internih transakcija se evidentiraju na kontu 361319 - Obveze prema internim dobavljačima.

Članak 72.*(Raspored rashoda)*

Konta glavne kategorije 690000 - Raspored rashoda služe isključivo za zaključna knjiženja kod izrade godišnjeg obračuna. Preko ovih konta vrši se zatvaranje rashoda na kraju godine i njihov raspored. Na kraju fiskalne godine vrši se zatvaranje salda na ovim računima, njihovim prijenosom na konto 591111 - Neraspoređeni višak prihoda i rashoda.

POGLAVLJE VIII. KLASA 7 – PRIHODI**Članak 73.***(Prihodi)*

- (1) Sukladno zakonskim propisima, Uredbi o računovodstvu i Pravilniku o knjigovodstvu prihodi se priznaju u računovodstvenom razdoblju u kojem su mjerljivi i raspoloživi.
- (2) Zakonskim propisima je propisano da se svi prihodi, pa i vlastiti prihodi proračunskih korisnika, uplaćuju na Depozitni račun.
- (3) Odredbe Uredbe o računovodstvu i Pravilnika o knjigovodstvu kod evidentiranja prihoda obvezuju na primjenu principa modificiranog aktualnog sustava, po kojem se prihodi priznaju u onom obračunskom razdoblju u kojem su mjerljivi i raspoloživi. Prihodi su mjerljivi ako ih je moguće iskazati vrijednosno, a raspoloživi su kad su naplaćeni unutar obračunskog razdoblja. Samo naplaćeni prihodi za tekuću fiskalnu godinu su prihodi te godine. Višak prihoda nakon izmirenja prenesenih obveza iz prethodne godine planira se u proračunu za određene namjene, a definira se Odlukom o izvršavanju proračuna općine Posušje za tekuću godinu.
- (4) Prema Zakonu o proračunima Federacije BiH prihodi proračuna su:
 - a) porezni prihodi i
 - b) neporezni prihodi:
 - 1) prihodi od poduzetništva i imovine,
 - 2) prihodi od pristojbi i naknada,
 - 3) novčanih kazni,
 - 4) prihodi od imovine,
 - 5) prihodi od pružanja javnih usluga, prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi,
 - 6) primljeni transferi i donacije,
 - 7) ostali prihodi.

Članak 74.*(Struktura prihoda)*

Prema kontnom planu prihodi se razvrstavaju u sljedeće osnovne kategorije:

- a) 710000 - Prihodi od poreza koji se razvrstavaju na potkategorije:
 - 1) 711000 - Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća,
 - 2) 712000 - Doprinosi za socijalnu zaštitu,
 - 3) 713000 - Porezi na plaću i radnu snagu (zaostale uplate poreza),

- 4) 714000 - Porez na imovinu,
 - 5) 715000 - Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obveze na osnovi poreza na promet dobara i usluga),
 - 6) 716000 - Porez na dohodak,
 - 7) 717000 - Prihod od indirektnih poreza,
 - 8) 719000 - Ostali porezi.
- b) 720000 - Neporezni prihodi koji se razvrstavaju na podkategorije:
- 9) 721000 - Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika,
 - 10) 722000 - Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga,
 - 11) 723000 - Novčane kazne (neporezne prirode).
- c) 730000 - Tekući transferi (transferi i donacije) koje se razvrstavaju na podkategorije:
- 12) 731000 - Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija,
 - 13) 732000 - Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti,
 - 14) 733000 – Donacije.
- d) 740000 - Kapitalni transferi:
- 15) 741000 - Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija,
 - 16) 742000 - Primljeni kapitalni transferi od ostalih razina vlasti,
 - 17) 743000 - Primljeni kapitalni transferi od nevladinih izvora.
- e) 770000 - Prihodi po osnovu zaostalih obveza
- f) 780000 - Prihodi od internih transakcija
- 18) 789000 - Prihodi od internih transakcija
- g) 790000 - Raspored prihoda
- 19) 791000 - Raspored prihoda

Članak 75.

(Prihodi od poreza)

(1) Zakonom o pripadnosti javnih prihoda propisana je pripadnost prihoda pojedinim razinama vlasti u nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Županiji Zapadnohercegovačkoj i financiranju Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 23/14) propisana je pripadnost prihoda pojedinim razinama vlasti u nadležnosti Županije Zapadnohercegovačke.

(2) Ova kategorija konta ima vrlo široku lepezu prihoda jer su u okviru ovih konta obuhvaćeni prihodi na svim razinama vlasti u Federaciji BiH. Pravilnikom o knjigovodstvu za sve proračunske korisnike na svim razinama vlasti u Federaciji BiH propisan je jedinstven kontni plan.

(3) Zakonom o Riznici propisano je da se Jedinstveni račun Riznice vodi u okviru Ministarstva financija. Sve uplate temeljem javnih prihoda vrše se na Depozitni račun općine Posušje.

Članak 76.

(Neporezni prihodi)

(1) Za razliku od prihoda od poreza, koji su po prirodi izvorni prihodi, neporezni prihodi čine znatno

manju stavku prihoda u proračunu, što ne znači da se time umanjuje njihov značaj. Ova vrsta prihoda je izrazito raznovrsna tako da je u kontnom planu propisan čitav niz prihoda po ovoj osnovi.

(2) Neporezne prihode čine prihodi koji se ostvaruju po osnovu naknada, taksi i drugih prihoda po osnovu financijske i materijalne imovine, administrativne i sudske naknade i takse i novčane kazne, prihodi ostvareni obavljanjem osnovne djelatnosti i ostalih poslova proračunskih korisnika na tržištu.

(3) Neporezni prihodi podrazumijevaju i vlastite prihode proračunskih korisnika koji se ostvaruju po osnovu obavljanja djelatnosti, a koja se planiraju i u dijelu rashoda iz vlastitih prihoda.

Članak 77.

(Tekući transferi - transferi i donacije)

- (1) Tekući transferi (transferi i donacije) su primljene nepovratne novčane pomoći, kako za tekuće potrebe, tako i za financiranje raznih projekata i programa.
- (2) Donacije su najčešće u novčanom obliku, ali se mogu pojaviti i u obliku opreme, materijala, tehničke pomoći i dr. Ovisno od vrste donacija razlikuje se i njihovo knjigovodstveno evidentiranje.
- (3) Tekući transferi (transferi i donacije) knjiže se po na odgovarajućem analitičkom kontu glavne kategorije 730000 - Tekući transferi (transferi i donacije).
- (4) Donacije se knjiže sukladno Naputku o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Proračuna općine Posušje i Odlukom o izvršavanju proračuna općine Posušje.
- (5) Prema odredbama Pravilnika o knjigovodstvu primljene nenovčane donacije knjiže se izvan strukture prihoda, tj. evidentiraju se u korist klase 5. - Izvori sredstava, a na teret klase 0 - Stalna sredstva, s tim da se vrijednost koja će biti knjigovodstveno evidentirana utvrđuje na temelju procjene povjerenstva kojeg odredi Rukovoditelj tijela uprave.

Članak 78.

(Kapitalni transferi)

Primljeni kapitalni transferi su primljene nepovratne novčane pomoći, za financiranje raznih kapitalnih ulaganja u projekte i programe.

Članak 79.

(Prihodi od internih transakcija)

Pravilnikom o knjigovodstvu propisano je da se u ovoj glavnoj kategoriji evidentiraju prihodi od internih transakcija proistekli iz internih poslovnih odnosa na odgovarajućem analitičkom kontu 789111 - Prihodi od internih transakcija.

Članak 80.

(Raspored prihoda)

- (1) Konta glavne kategorije 790000 - Raspored prihoda, služi isključivo za zaključna knjiženja kod izrade godišnjih obračuna, jer se preko tih konta obavlja zatvaranje prihoda na kraju godine i njihov raspored.
- (2) Na kraju fiskalne godine obavlja se zatvaranje salda na ovim računima njihovim prijenosom na račun 591111 - Neraspoređeni višak prihoda i rashoda.

POGLAVLJE IX. KLASA 8 - KAPITALNI PRIMICI I IZDACI**Članak 81.***(Struktura kapitalnih primitaka i izdataka)*

(1) U klasi 8 evidentiraju se novčani primici i izdaci koji se evidentiraju u okviru dvije glavne kategorije:

- a) 810000 - Kapitalni primici,
- b) 820000 - Kapitalni izdaci.

(2) U okviru glavne kategorije 810000 - Kapitalni primici evidentiraju se primici koji se odnose na primljene otplate danih zajmova, povrate udjela u kapitalu, primljene dugoročne i kratkoročne zajmove i kredite i primici po osnovu prodaje stalnih sredstava.

(3) U okviru glavne kategorije 820000 - Kapitalni izdaci, evidentiraju se isplaćeni iznosi za investicije, nabavu stalnih sredstava, pozajmljivanje, učešće u kapitalu i otplate dugova.

(4) Kapitalni izdaci i kapitalni primici se planiraju u proračunu i imaju proračunsku kontrolu prilikom unosa transakcija.

(5) Konta klase 8, u zaključnim knjiženjima na kraju godine, zatvaraju se preko konta 591111 - Neraspoređeni višak prihoda i rashoda.

POGLAVLJE X. KLASA 9 - IZVANBILANČNA EVIDENCIJA**Članak 82.***(Izvanbilančna evidencija)*

(1) Na kontima klase 9 evidentiraju se poslovni događaji koji nemaju direktnog utjecaja na sredstva i izvore sredstava, već samo otvaraju mogućnost za takve utjecaje u budućnosti (garancije, mjenice, tuđa sredstva, uvjetna potraživanja i uvjetne obveze).

(2) Knjiženje se vrši tako što se na kontima glavne kategorije 910000 - Izvanbilančna evidencija - Uvjetna potraživanja tereti odgovarajući analitički konto, a istovremeno se odobri odgovarajući analitički konto iz glavne kategorije 950000 - Izvanbilančna evidencija - Uvjetne obveze i obrnuto.

(3) Navedena konta se zatvaraju kada prestane uvjetno potraživanje, odnosno uvjetna obveza.

(4) Sva knjiženja na kontima klase 9 vrše se putem Glavne knjige.

DIO TREĆI - ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 83.***(Stupanje na snagu)*

Ove Računovodstvene politike stupaju na snagu danom donošenja i bit će objavljene u „Službenom glasniku općine Posušje“.

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
OPĆINA POSUŠJE
OPĆINSKI NAČELNIK

Broj: 01-311/24
Posušje, 28.2.2024. godine

OPĆINSKI NAČELNIK
Ante Begić, v.r.

Na temelju članka 65. Zakona o organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine ŽZH”, broj: 9/06), članka 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH”, broj: 15/21), članka 67. Pravilnika o knjigovodstvu Proračuna u Federaciji Bosne u Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 60/14) i i članka 115. Statuta općine Posušje („Službeni glasnik općine Posušje, broj: 1/08, 8/08, 2/10 i 1/17), Općinski načelnik općine Posušje donosi:

PRAVILNIK o popisu imovine, potraživanja i obveza

Članak 1.

Ovim Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja i obveza (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuje se način vršenja popisa imovine, potraživanja i obveza u Jedinственном tijelu uprave i službi za upravu općine Posušje (u daljnjem tekstu: općini Posušje).

Članak 2.

- 1) U općini Posušje se vrši popis imovine, potraživanja i obveza jednom godišnje sa stanjem na dan 31. prosinca.
- 2) Redovnim popisom obuhvaća se popis osnovnih sredstava i sitnog inventara, zaliha materijala robe i sitnog inventara, novčanih sredstava i vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obveza, razgraničenja i kapitala, zemljišta i ostale imovine u vlasništvu općine Posušje.
- 3) Pored redovnog, u općini Posušje će se vršiti i izvanredni popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem prilikom primopredaje dužnosti, statusnih promjena i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom (provale, krađe, požara i sl.).

PREDMET POPISA

Članak 3.

- 1) Redovnim popisom vrši se popis sredstava, obveza i potraživanja sa stanjem na dan 31.12., i isti treba obuhvatiti:
 - a. Stalna/osnovna sredstva i sitan inventar:
 - materijalna stalna sredstva i sitan inventar koji su u vlasništvu općine Posušje,
 - tuđa sredstva koja se nalaze u općini Posušje, a primljena su na zakup, posudbu, korištenje, čuvanje i sl.,

- sitni inventar.

b. Novčana sredstva, potraživanja i obveze:

- stanje sredstava na glavnom računu općine Posušje,

- gotovina u blagajni,

- vrijednosni papiri (čekovi, mjenice, obveznice, ostali vrijednosni papiri i ispravka vrijednosti),

- kratkoročna potraživanja;

- kratkoročni plasmani;

- kratkoročna razgraničenja;

- kratkoročne obveze i razgraničenja;

- dugoročne obveze i razgraničenja;

c. Zemljište i ostala imovina u vlasništvu općine Posušje:

-zemljišta,

-stanovi,

-poslovni prostori,

-ostala imovina u vlasništvu općine Posušje.

d. Zalihe materijala robe i sitnog inventara:

-zalihe administrativnog i drugog potrošnog materijala.

2) Ukoliko se u općini Posušje nalaze tuđa sredstva potrebno je izvršiti popis i tih sredstava, i to posebno za svaku pravnu osobu kojoj ta imovina pripada i dostaviti vlasnicima po jedan primjerak popisnih lista.

POVJERENSTVO ZA POPIS

Članak 4.

1) U svrhu provođenja popisa imenuje se Povjerenstvo za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala, obveza, potraživanja i novčanih sredstava, zemljišta i ostale imovine u vlasništvu općine Posušje.

2) Povjerenstvo se sastoji od predsjednika i dva člana, a imenuje ih načelnik.

3) Članovi povjerenstava ne mogu biti osobe koje su materijalno ili financijski zadužene za sredstva koja se popisuju i njihovi neposredni rukovoditelji.

4) U povjerenstvo za popis potraživanja i obveza ne mogu biti imenovane osobe koje vode knjigovodstvenu evidenciju potraživanja i obveza.

5) Nakon izvršenog popisa, povjerenstvo je dužno izraditi izvještaj o obavljenom popisu s utvrđenim viškovima i manjkovima, te prijedlozima o rashodovanju, otpisu te načinu likvidiranja i knjiženja eventualnih razlika i dostaviti ga načelniku.

PRIPREME ZA POPIS

Članak 5.

- 1) Kako bi se popis obavio kvalitetno i pravovremeno, potrebno je izvršiti odgovarajuće pripremne radnje.
- 2) Pripremne radnje provode se u Službi za financije i službenim prostorijama općine Posušje.
- 3) Pripreme u knjigovodstvu u Službi za financije obuhvaćaju ažuriranje poslovnih knjiga i evidencija u materijalnom i financijskom knjigovodstvu, te usklađivanje podataka iz pomoćnih knjiga s podacima iz Glavne knjige.
- 4) Pripreme u službenim prostorijama općine Posušje odnose se na radnje koje se poduzimaju u cilju uspješnog i lakšeg obavljanja fizičkog popisa, u smislu sređivanja, sortiranja, grupiranja sredstava i sl. kako bi se omogućio točan, potpunog i nesmetan popis, utvrđivanje nalaze li se na sredstvima inventurni brojevi, te da se na sredstva gdje nedostaje inventurni broj postavi novi.
- 5) Priprema kod popisnog povjerenstva podrazumijeva izradu vlastitog plana rada povjerenstva po kojem će se vršiti popis, a u kojem treba obuhvatiti sve radnje prije, za vrijeme i poslije izvršenog popisa.
- 6) U pripremne radnje spada i osiguranje materijalnih pretpostavki za vršenje popisa što pretpostavlja osiguranje odgovarajućih obrazaca popisnih lista, popisnih blokova i drugih pomoćnih obrazaca i uredskog materijala.
- 7) Za potraživanja sa stanjem na dan 31.12. dužniku se dostavlja potvrđivanje - izvod otvorenih stavki radi usuglašavanja. Na potvrđivanje – izvod otvorenih stavki, primljenu od povjerenstva, dužnik je dužan odgovoriti u roku od 8 (osam) dana od prijema.

Članak 6.

- 1) Ako je nužno, prije početka provođenja popisa, Općinski načelnik može donijeti i Odluku o utemeljenju Radne grupe za otpis i prodaju opreme koju koriste službe za upravu općine Posušje, kojoj je istekao rok i koja nije u upotrebi sukladno inventurnoj listi iz Izvještaja o izvršenom popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala, obaveza, potraživanja i novčanih sredstava na dan 31.12. prethodne godine.
- 2) Zadaci Radne grupe za otpis i prodaju

opreme su:

- izrada lista za otpis opreme koju koriste službe za upravu općine Posušje kojoj je istekao rok i koja nije u upotrebi sukladno inventurnoj listi iz Izvještaja o izvršenom popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, materijala, obaveza, potraživanja i novčanih sredstava na dan 31.12. prethodne godine,
- organiziranje javne prodaje sukladno Pravilniku o postupku javnog nadmetanja za prodaju nekretnina i pokretnih stvari u vlasništvu općine Posušje („Službeni glasnik općine Posušje“, broj: 3/13),
- organiziranje otpisane, neprodane opreme za skladištenje za otpad s ovlaštenim operaterom odvoza otpada u roku od mjesec dana od dana završene prodaje.

PROVOĐENJE POPISA

Članak 7.

- 1) Popisno povjerenstvo pristupa poslovima popisa po svom utvrđenom planu, organizirajući svoj rad tako da popis izvrši kvalitetno i u što kraćem roku.
- 2) Povjerenstvo popis obavlja u punom sastavu i u nazočnosti osoba zaduženih za određena sredstva.
- 3) Rad povjerenstva za popis stalnih sredstava i sitnog inventara:
 - utvrđivanje, prebrojavanje i unošenje podataka u popisne liste,
 - potpis popisnih lista,
 - unošenje promjena nastalih između dana stvarnog popisa i dana pod kojim se vrši popis,
 - unošenje knjigovodstvenog stanja u popisne liste,
 - utvrđivanje razlika između stanja utvrđenog popisom i knjigovodstvenog stanja,
 - vrijednosno obračunavanje stanja i razlike u suradnji sa službom knjigovodstva,
 - utvrđivanje uzroka neslaganja između stvarnog stanja po popisu i knjigovodstvenog stanja,
 - procjena vrijednosti utvrđenih viškova, a za viškove stalnih sredstava utvrđuje se njihova nabavna i otpisana vrijednost.
- 4) Popis gotovog novca i drugih vrijednosti u blagajni vrši se brojanjem prema apoenima i upisivanjem utvrđenih iznosa u posebne liste.
- 5) Popis novčanih sredstava na računima kod ovlaštenih organizacija za obavljanje platnog prometa obavlja se na temelju izvoda.
- 6) Popis potraživanja i obveza vrši se prema stanju u knjigovodstvu, a povjerenstvo

provjerava i utvrđuje realnost iskazanih iznosa.
7) Povjerenstvo za popis vrši i popis sredstava, potraživanja i obveza koja se vode u izvanbilančnoj evidenciji.

8) Za sredstva koja se u trenutku popisa nalaze u općini Posušje, a koja mu ne pripadaju rade se posebne popisne liste, a jedan primjerak ostaje u općini Posušje.

9) Popunjene popisne liste potpisuju svi članovi povjerenstva.

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOM POPISU

Članak 8.

1) Nakon izvršenog popisa, povjerenstvo za popis obvezno je izraditi izvještaj o obavljenom popisu na dan 31.12., s prijedlozima o rashodovanju, otpisu, načinu likvidiranja i knjiženja eventualnih razlika te ga dostaviti načelniku najkasnije do 10. veljače iduće godine.

Članak 9.

1) Načelnik nakon razmatranja finalnog izvještaja o popisu na dan 31.12., donosi odluku o njegovom prihvaćanju ili odbijanju.

2) Nakon donošenja odluke o usvajanju izvještaja, sve odluke načelnika dostavljaju se Službi za financije kako bi se izvršila potrebna knjiženja i svelo knjigovodstveno stanje na stvarno stanje utvrđeno popisom.

3) Služba će nabavnu vrijednost sredstava za koje dobije odluku o rashodovanju kao dotrajalih i neupotrebljivih preknjižiti na sredstva izvan uporabe do prijema zapisnika o likvidaciji.

4) Načelnik će posebnim aktom odlučiti o načinu likvidacije dotrajalih i neupotrebljivih sredstava.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u „Službenom glasniku općine Posušje“.

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
OPĆINA POSUŠJE
OPĆINSKI NAČELNIK

Broj: 01-312/24
Posušje, 28.2.2024. godine

OPĆINSKI NAČELNIK
Ante Begić, v.r.

Na temelju članka 65. Zakona o organizaciji tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj („Narodne novine ŽZH”, broj: 9/06) i članka 115. Statuta općine Posušje (“Službeni glasnik općine Posušje, broj: 1/08, 8/08, 2/10 i 1/17), Općinski načelnik općine Posušje donosi:

PRAVILNIK

o reprezentaciji i poklonima u Jedinственном tijelu uprave i službi za upravu općine Posušje

I OPĆE ODREDBE

Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima u Jedinственном tijelu uprave i službi za upravu općine Posušje (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuje se visina sredstava reprezentacije, korištenje sredstava reprezentacije, procedura i pravila primanja i davanja poklona i vođenje evidencije o primljenim poklonima u Jedinственном tijelu uprave i službi za upravu općine Posušje (u daljnjem tekstu: općini Posušje).

Članak 2.

U smislu ovog Pravilnika sljedeći izrazi imaju značenje:

1) Reprezentacija je izdatak koji se javlja u tijeku redovitog poslovanja općine Posušje, sa ciljem ostvarenja i održavanja poslovnih odnosa, obilježavanja godišnjica, manifestacija i drugih značajnih događaja.

2) Sredstva za reprezentaciju su sredstva za troškove: jela, pića i osvježenja koja se služe tijekom radnih sastanaka, karte za sportske i kulturne događaje, prijevoz, pokloni i druge usluge, dok su ti troškovi sukladni sa ovim Pravilnikom, Uredbom i drugim zakonima i propisima.

3) Poklonom se smatraju materijalni predmeti ili osobna korist koji se uobičajeno razmjenjuju u svezi vršenja javne funkcije, a podrazumijeva stvari, prava, usluge bez naknade te neka druga osobna korist, dana Općinskom načelniku ili predsjedniku Općinskog vijeća, odnosno drugim osobama po njihovoj ovlasti, kao i svaku isplatu, djelovanje, uslugu ili predmet od vrijednosti učinjene izravno primatelju, bez naknade ili očekivane naknade.

II VISINA SREDSTAVA REPREZENTACIJE I POKLONA

Članak 3.

Visinu sredstava za troškove reprezentacije određuje Općinski načelnik za svaku godinu, sukladno sa raspoloživim financijskim sredstvima, a na temelju instrukcija za izradu proračuna, utrošenih sredstava reprezentacije općine Posušje u prethodnoj godini i planiranih i procijenjenih sredstava.

Članak 4.

Rashodi na ime reprezentacije i poklona mogu se izvršiti najviše do ukupnog iznosa koji je odobren u Proračunu općine Posušje za godinu u kojoj se koristi.

III KORIŠTENJE SREDSTAVA REPREZENTACIJE

Članak 5.

Sredstva reprezentacije utvrđuju se kao:

1. eksterna reprezentacija za predstavnike stranih i domaćih delegacija, odnosno predstavnike stranih državnih organizacija i institucija, kao i predstavnike državnih, entitetskih i županijskih institucija i organizacija koje se nalaze u posjeti općini Posušje.

2. interna reprezentacija za rukovoditelja tijela uprave i osobe koje on ovlasti.

Članak 6.

Sredstva reprezentacije evidentiraju se knjigovodstveno kao posebna proračunska stavka u okviru odobrenih proračunskih sredstava općine Posušje za ovu namjenu.

Članak 7.

U slučaju da osobe ovlaštene od strane Općinskog načelnika za korištenje sredstava reprezentacije prekorače dozvoljeni limit, dužna su dostaviti pismeno izvješće o prekoračenju, na temelju kojeg će rukovoditelj procijeniti da li je prekoračenje opravdano ili je osoba dužna nadoknaditi prekoračeni iznos sredstava.

Eksterna reprezentacija

Članak 8.

Korištenje sredstava eksterne reprezentacije za sastanke sa predstavnicima iz članka 5. stavak 1. točka 1. ovog Pravilnika mora biti razumno

i primjereno, a može se koristiti u na području općine Posušje, u inozemstvu i na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Članak 9.

Pravo na korištenje eksterne reprezentacije imaju Općinski načelnik i predsjednik Općinskog vijeća.

Članak 10.

Računi davatelja usluga eksterne reprezentacije moraju biti originalni.

Interna reprezentacija

Članak 11.

Interna reprezentacija odnosi se na korištenje sredstava reprezentacije za tople napitke i bezalkoholna pića, prilikom obavljanja redovitih poslova u Jedinственном tijelu uprave i službi za upravu općine Posušje.

Članak 12.

Pravo na korištenje interne reprezentacije imaju Općinski načelnik, predsjednik Općinskog vijeća, tajnik Općinskog vijeća, tajnik Jedinственного tijela uprave, savjetnici načelnika i rukovoditelji službi - pomoćnici načelnika, državni službenici i namještenici u organima Jedinственного tijela uprave općine Posušje.

IV PROCEDURE I PRAVILA PRIMANJA I DAVANJE POKLONA

Članak 13.

(1) Kod primanja poklona mora biti jasno utvrđeno jesu li namijenjeni općini Posušje ili Općinskom načelniku, odnosno predsjedniku općinskog vijeća.

(2) Općina Posušje će primiti poklon, neovisno o njegovoj vrijednosti, kada je to sukladno propisima i kada ne postoje neki politički ili ekonomski razlozi zbog kojih ih ne bi trebalo primiti.

Članak 14.

Osobe iz članka 13. stavak 1. ovog Pravilnika koje prime poklone čija je tržišna vrijednost veća od 200,00 KM iste ne mogu zadržati za sebe, nego su ih dužni u primjerenom roku predati nadležnoj općinskoj službi, i to:

a) pokloni koje primi predsjednik Općinskog vijeća, predaju se Uredu načelnika općine Posušje,

b) pokloni koje primi rukovoditelj tijela uprave, predaju se Uredu načelnika općine Posušje.

Članak 15.

Državnim službenicima i namještenicima zabranjeno je primanje od fizičkih ili pravnih osoba bilo kakve dobiti, beneficija, naknade u novcu, uslugama ili drugih oblika koristi, u namjeri da zaposlenik u okviru svojih ovlasti učini što ne bi smio učiniti ili da ne učini što bi bio dužan učiniti.

Članak 16.

Državni službenik i namještenik mogu primiti poklon u korist Općinskog načelnika ili predsjednika Općinskog vijeća, s tim da isti moraju znati za primanje poklona.

Članak 17.

Općina Posušje može dodjeljivati poklone institucijama i organizacijama, kao i predstavnicima institucija i organizacija iz članka 5. stavak 1. točka 1. Pravilnika, u povodu jubileja tih institucija i organizacija, njihovog posebnog doprinosa u razvoju pojedinih oblasti i projekata u općini Posušje, te po isteku mandata predstavnicima međunarodnih institucija i organizacija, kao i istaknutim pojedincima, koji su svojim radom i rezultatima rada doprinijeli razvoju i afirmaciji općine Posušje.

Članak 18.

(1) Pravo na davanje poklona za predstavnike institucija i organizacija iz članka 17. ovog Pravilnika imaju Općinski načelnik i predsjednik Općinskog vijeća, pod uvjetom da tržišna vrijednost poklona ne prelazi iznos od 1.000,00 KM (slovima: tisuću konvertibilnih maraka).

(2) Iznimka iz stavka 1. ovog članka su zlatni grbovi koji se sukladno Odluci o javnim priznanjima općine Posušje ("Službeni glasnik općine Posušje", broj 4/05, 4/08, 4/11 i 5/11) dodjeljuju fizičkim i pravnim osobama za istaknute uspjehe u radu i djelovanju, kojima znatno pridonose razvoju i boljitku općine Posušje ili pojedinih njezinih djelatnosti,

promidžbi njezinih interesa, kao i za doprinos razvoju i ugledu općine.

(3) Zlatni grbovi se dodjeljuju dobitnicima na svečanoj sjednici Općinskog vijeća povodom obilježavanja Dana općine Posušje, kako slijedi:

- Počasni građanin općine Posušje,
- Zlatna plaketa „Grb općine Posušje“,
- Zahvalnica općine Posušje.

V EVIDENCIJA PRIMLJENIH POKLONA I REPREZENTACIJE

Članak 19.

(1) Općina Posušje je dužna voditi evidenciju primljenih poklona čija tržišna vrijednost prelazi iznos iz članka 14. stavak 1. Pravilnika.

(2) Evidencija primljenih poklona sastoji se od sljedećih rubrika:

- 1) redni broj,
- 2) podaci o davatelju poklona,
- 3) vrsta, količina i vrijednost poklona,
- 4) datum i mjesto prijema ili uručenja poklona,
- 5) mjesto gdje je deponiran primljeni poklon.

Članak 20.

Poslove oko primanja, zavođenja, i čuvanja svih narudžbenica, računa i druge prateće dokumentacije u svezi sa reprezentacijom i poklonima obavljat će Služba za financije.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u „Službenom glasniku općine Posušje“.

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
OPĆINA POSUŠJE
OPĆINSKI NAČELNIK

Broj: 01-313/24
Posušje, 28.2.2024. godine

OPĆINSKI NAČELNIK
Ante Begić, v.r.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odlučujući o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za utvrđivanje ustavnosti odredbi članka 6. stavak 1. točka 6. u dijelu koji glasi „trafostanice“ i točke 7. istog članka, te članka 32. stavak 1. točka 1. Odluke o komunalnoj naknadi, na temelju članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave, održanoj dana 18.1.2024. godine, donio je

P R E S U D U

Utvrđuje se da odredbe članka 6. stavak 1. točka 6. u dijelu koji glasi „trafostanice“ i točka 7. istog članka, te članak 32. stavak 1. točka 1. Odluke o komunalnoj naknadi („Službeni glasnik Općine Posušje“, br.: 7/12 i 11/16), nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“ i „Službenom glasniku Općine Posušje“.

O b r a z l o ž e n j e

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) podneskom broj: 01-02-161-5/23 od 23.6.2023. godine, podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) zahtjev za utvrđivanje ustavnosti odredbi članka 6. stavak 1. točka 6. u dijelu koji glasi „trafostanice“ i točke 7. istog članka, te članka 32. stavak 1. točka 1. Odluke o komunalnoj naknadi (u daljnjem tekstu: osporene odredbe Odluke).

2. Stranke u postupku

Sukladno s člankom 39. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br.: 6/95 i 37/03) stranke u ovom ustavnosudbenom postupku su: podnositelj zahtjeva i Općinsko vijeće Općine Posušje kao donositelj osporenih odredbi Odluke.

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnositelj zahtjeva navodi da osporene odredbe Odluke nisu sukladne s odredbama članka II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je propisano da sve osobe na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uživaju jednakost pred zakonom. Analizirajući osporene odredbe Odluke zaključuje da je evidentno da jedinica lokalne samouprave različito postupaju prema gospodarskim subjektima, odnosno izdvaja pojedine gospodarske subjekte i za njih utvrđuje drugačiji postupak kod određivanja obveze plaćanja komunalne naknade. Ističe da je različito reguliranje pitanja komunalne naknade u odnosu na djelatnost koju obavlja pravna osoba, odnosno izdvajanje vlasnika i korisnika podzemnih i nadzemnih instalacija suštinski diskriminatorno postupanje prema određenim gospodarskim subjektima, naročito onim koji se bave djelatnošću prijenosa električne energije i djelatnošću distribucije električne energije jer, su to djelatnosti od strateškog državnog interesa. Također, ističe da je diskriminatorno različito obračunavanje naknade prema naponu ili snazi vidljivo iz osporenog članka 32. stavak 1. točka 1. Odluke o komunalnoj naknadi (u daljnjem tekstu: Odluka). Navodi da je drugi kriterij koji se prepoznaje u osporenom članku 6. stavak 1. toč. 6. i 7. Odluke vrsta objekta, za koju smatra da ne može biti relevantan kriterij, te da isti nije sukladan sa stavom Ustavnog suda Federacije iskazanom u Presudi broj: U-32/15 od 18.5.2016. godine u kojoj su nabrojani relevantni kriteriji, a niti jedan od njih nije vrsta objekta. Ističe da pravne osobe koje imaju niskonaponsku elektromrežu, nadzemne i podzemne dalekovode i trafostanice, već u postupku izgradnje plaćaju odgovarajuće pristojbe i naknade, na što je ukazao Ustavni sud Federacije u Presudi broj: 13/20 od 13.10.2021. godine. Podnositelj zahtjeva smatra, da Odluka stavlja u povoljniji pravni položaj i pruža različit pravni tretman za jednu kategoriju obveznika, dok drugu kategoriju pravnih osoba, koja zapravo ne bi trebala biti određena kao obveznici, tretira na bitno drugačiji i nepovoljniji način, iako za takvo postupanje u konkretnom slučaju ne postoji objektivno, razumno, niti na zakonu

utemeljeno opravdanje. U prilog svojim navodima podnositelj zahtjeva citira dijelove obrazloženja iz Presude Ustavnog suda Federacije broj: U-11/22 od 15.9.2022. godine (“Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/22), te navodi kao relevantnu sudbenu praksu i presude ovog suda br.: U-17/20 od 13.10.2021. godine (“Službene novine Federacije BiH“, broj: 92/21), U-18/20 od 13.10.2021. godine (“Službene novine Federacije BiH“, broj: 93/21) i dr.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, podnositelj zahtjeva predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom će utvrditi da osporene odredbe Odluke nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Sukladno s člankom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktom broj: U-28/23 od 21.7.2023. godine zatražio od Općinskog vijeća Općine Posušje da kao druga strana u postupku, dostavi odgovor na zahtjev podnositelja.

Općinsko vijeće Općine Posušje je dostavilo odgovor na zahtjev u kome navodi da u potpunosti osporava zahtjev. Potom citira čl. 2., 8., 33. i 34. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br.: 49/06 i 51/09, u daljnjem tekstu: Zakon o načelima lokalne samouprave) i članak 9. st. 3. i 4. Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Nadalje, citira članak 24. stavak 2. Zakona o komunalnim djelatnostima („Narodne novine Zapadnohercegovačkog kantona“, broj: 9/13) i navodi da je isto propisano Odlukom jer, postoji zakonska obveza općine da svojim propisom regulira točno navedene obveznike plaćanja komunalne naknade. Dalje ističe, da je svrha plaćanja komunalne naknade participiranje njenih obveznika u troškovima financiranja komunalnih djelatnosti taksativno nabrojanih u članku 24. stavak 1. Zakona o komunalnim djelatnostima, i to: odvod atmosferskih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje grobalja i javne rasvjete, te da se uopće ne radi o oporezivanju imovine. Navodi, da Općinsko vijeće Općine Posušje ni u jednom dijelu odredbi Odluke nije prekoračilo mjerila i kriterije utvrđene Zakonom o komunalnim djelatnostima, te da se ne može govoriti o neravnopravnom položaju poduzeća „Elektroprijenos BiH“ a.d. Banja Luka u odnosu na ostale subjekte, a koji je u samom zahtjevu deklariran kao nositelj „državnog monopola“ za prijenos električne energije. Ističe, da je sasvim utemeljen različit obračun u odnosu na ostale obveznike jer se ovde radi o drugačijoj jedinici mjere za obračun naknade, odnosno jedinici za dužinu umjesto jedinici za površinu. Isto tako ističe, da je sasvim utemeljen različit obračun i unutar elektroenergetskih vodova jer su ovisno od napona različiti i zaštitni pojasi-zone sigurnosti koji se propisuju u cilju zaštite ljudi, imovine, objekata i opreme a sve sukladno s Pravilnikom o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 110 KV do 400 KV.

Također, ističe da je Odluka utemeljena na odredbama Zakona o načelima lokalne samouprave i Zakona o komunalnim djelatnostima, da su osporene odredbe Odluke sukladne s višim pravnim aktima i da u pravnom sustavu Federacije Bosne i Hercegovine ne postoji drugi izvor financiranja komunalnih djelatnosti.

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak II.A.2.(1) c)

Federacija će osigurati primjenu najviše razine međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu ovog ustava. Posebice:

- (1) Sve osobe na teritoriji Federacije uživaju prava na:
 - c) jednakost pred zakonom.

Članak IV.C.3.10.(2). d)

- (2) Ustavni sud:

d) na zahtjev premijera, ili kantona, utvrđuje da li neki predloženi ili usvojeni propis koje je donijelo neko tijelo kantonalne, gradske ili općinske vlasti sukladan sa ovim ustavom.

Članak VI.4. c)

Općinsko vijeće:

c) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti.

Amandman VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak III.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

U isključivoj su nadležnosti Federacije:

d) donošenje propisa o financijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije.

B. Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", br.: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22)

Članak 13. stavak 1. točka c) i stavak 4.

Učešće jedinica lokalne samouprave u ostalim javnim prihodima

Pored udjela u raspodjeli prihoda iz članka 6. ovog Zakona, jedinicama lokalne samouprave pripadaju i drugi javni prihodi kako slijedi:

c) naknade i pristojbe sukladno s propisima jedinica lokalne samouprave;

Općinska vijeća donose propise kojima se utvrđuje visina naknada po osnovu korištenja i uređenja zemljišta, kao i visina drugih naknada, novčanih kazni i pristojbi u njihovoj nadležnosti.

C. Zakon o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, br.: 49/06 i 51/09)

Članak 8. stavak 3. alineja 20.

U vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave posebice spadaju:

– donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i pristojbama iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave.

Članak 13. stavak 1. i stavak 2. alineja 4.

Organ odlučivanja jedinice lokalne samouprave je općinsko vijeće u općini, a gradsko vijeće u gradu (u daljnjem tekstu: vijeće).

Vijeće u okviru svojih nadležnosti:

– donosi propise o porezima, pristojbama, naknadama i doprinosima jedinice lokalne samouprave sukladno sa zakonom.

Članak 36.

U zakonom propisanim okvirima, jedinice lokalne samouprave donose propise o naknadama i pristojbama, kao i provedbene propise o oporezivanju.

Članak 37. stavak 1. točka a) alineje 1. i 2.

Jedinicama lokalne samouprave pripadaju prihodi:

a) vlastiti prihodi:

– porezi za koje jedinice lokalne samouprave samostalno određuju stopu sukladno sa zakonom,

– lokalne pristojbe i naknade čije iznose utvrđuje vijeće sukladno sa zakonom.

D. Odluka o komunalnoj naknadi

("Službeni glasnik Općine Posušje", br.: 7/12 i 1/16)

Članak 6. stavak 1. točka 6. u dijelu koji glasi "trafostanice" i točka 7. - **osporena odredba**

Komunalnu naknadu plaćaju vlasnici ili korisnici:

6. objekata otvorenog tipa (kao što su skladišta, stovarišta, tržnice, **trafostanice**, bazne stanice, odašiljači i drugi slični objekti) i
7. objekata linijskog tipa

Članak 32. stavak 1. točka 1. - osporena odredba

Komunalna naknada za objekte linijskog i mrežnog tipa, te objekte koji se iskazuju po snazi, utvrđuje se u mjesečnom iznosu na sljedeći način:

1. Za linijske objekte, kao što su podzemni ili nadzemni niskonaponski vodovi, srednje i visokonaponski prijenosni elektro vodovi koji se iskazuju po naponu u kV, te objekte koji se iskazuju po snazi (trafostanice u kVA i transformatorska postrojenja u MVA) komunalna naknada utvrđuje se u mjesečnom iznosu prema naponu ili snazi objekata i ostalim parametrima kako slijedi:

Red. broj	Vrsta objekta	Napon ili Snaga	Jedinica mjere	Komunalna naknada
1.	Visokonaponski prijenosni vodovi	400 kV	1 km (L)	200,00 KM
2.	Visokonaponski prijenosni vodovi	220 kV	1 km (L)	150,00 KM
3.	Visokonaponski prijenosni vodovi	110 kV	1 km (L)	100,00 KM
4.	Srednje naponski vodovi nadzemni	35 kV	1 km (L)	75,00 KM
5.	Srednje naponski vodovi nadzemni	10 kV	1 km (L)	50,00 KM
6.	Srednje naponski vodovi podzemni	10 kV	1 km (L)	50,00 KM
7.	Niskonaponski vodovi nadzemni	0,4 kV	1 km (L)	5,00 KM
8.	Niskonaponski vodovi podzemni	0,4 kV	1 km (L)	10,00 KM
9.	Transformatorsko postrojenje Posušje	20 MVA 110/35/10(20) kV	1 objekt	500,00 KM
10.	Transformatorske stanice	Do 250 kVA	1 objekt	30,00 KM
11.	Transformatorske stanice	Od 250 do 630 kVA	1 objekt	60,00 KM
12.	Transformatorske stanice	Preko 630 kVA	1 objekt	100,00 KM

6. Sudbena praksa Ustavnog suda Federacije

Presude br.: U-17/20 od 13.10.2021. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 92/21), U-13/20 od 13.10.2021. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 97/21) i U-34/21 od 30.3.2022. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 32/22) i dr.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Nakon analize navoda iz zahtjeva i preciziranog zahtjeva, odgovora na zahtjev, osporenih odredbi Odluke, relevantnih pravnih propisa, uspostavljene ustavnosudbene prakse, utvrđeno je sljedeće:

Podnositelj zahtjeva je sukladno s odredbom članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, osoba ovlaštena za podnošenje ovog zahtjeva za utvrđivanje ustavnosti.

Općinsko vijeće Općine Posušje je na sjednici održanoj dana 21.9.2012. godine donijelo Odluku, čije se odredbe osporavaju u ovom ustavnosudbenom predmetu.

Ustavni sud Federacije, a na što i podnositelj zahtjeva ukazuje, utvrdio je da je obveza plaćanja komunalne naknade propisana osporenim odredbama Odluke usmjerena na pravne osobe koje vrše točno određenu djelatnost (distribucija i snabdijevanje električnom energijom korištenjem trafostanica, podzemnih i nadzemnih instalacija (dalekovoda) u svrhu prijenosa električne energije), u konkretnom slučaju na „Elektroprenos - Elektroprijenos BiH“ a.d. Banja Luka. Takve pravne osobe obavljaju djelatnost od javnog interesa, čije vršenje iziskuje korištenje složene tehničke infrastrukturne opreme, uređaja i instalacija, pa je u tom pogledu podložno tehničkim, ali i pravnim standardima, te obvezi plaćanja posebnih naknada utvrđenih propisima na razini Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine. Očigledno da se u ovom ustavnosudbenom predmetu radi o djelatnosti čije obavljanje iziskuje razmještanje ogromnog broja uređaja i instalacija u prostoru, pri čemu su svi uvezani u jedinstven sustav. Takav sustav nadilazi općinske, kantonalne i entitetske granice i iziskuje pravnu regulaciju s najviše razine, u ovom slučaju državnog i entitetskog, odnosno federalnog. Da bi taj sustav bio u stanju kontinuirano ostvarivati svoju funkciju sukladno sa strogim zahtjevima propisanim domaćim i međunarodnim pravnim i tehničkim standardima, on mora biti iznad, odnosno izvan partikularne pravne regulacije na razini jedinica lokalne samouprave, izuzev onih propisa koji se neposredno odnose na pribavljanje dozvole za građenje elektroenergetskih objekata, odnosno postavljanje nadzemnih i podzemnih instalacija na lokalnom zemljištu. Pored toga, objekti za snabdijevanje i prijenos električne energije predstavljaju jedan od osnovnih i najvažnijih uvjeta za uređenje građevinskog zemljišta, te zapravo čine komunalnu infrastrukturu.

Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud Federacije je u Presudi broj: U-17/20 od 13.10.2021. godine, kao i drugim presudama, precizirao svoje stanovište u pogledu sve učestalijeg propisivanja općinskih naknada i pristojbi za korištenje uređaja, opreme i instalacija koje služe za snabdijevanje energijom, te pružanje telekomunikacijskih usluga kao što su PTT usluge, fiksna i mobilna telefonija, pristup internetu, kablovska televizija i tome slično. Konstatirano je da nametanje ovakvih naknada, koje se u pravilu naplaćuju po komadu uređaja i opreme ili dužini podzemnih i nadzemnih instalacija i to periodično, gubi karakter jednokratne naknade koju obveznik plaća na ime neke usluge od strane državnog organa i poprima karakter parafiskalnog nameta kojim se periodično zahvata u imovinu odnosno dohodak obveznika i to po stopi koja se utvrđuje proizvoljno, na bazi anticipiranog dohotka koji ostvaruju gospodarski subjekti koji obavljaju djelatnost u spomenutim oblastima. Uz to su predmet ovakvog oporezivanja pod nominacijom komunalne naknade ili komunalne pristojbe sredstva za rad gospodarskih subjekata koji obavljaju djelatnost od posebnog javnog interesa.

U osporenim odredbama Odluke evidentno je da je kao kriterij za određivanje visine komunalne naknade određena djelatnost. Vrsta djelatnosti, prema utvrđenoj sudbenoj praksi ovog suda, ne može biti kriterij za propisivanje komunalne naknade, jer je korištenje tog kriterija protivno ustavnom jamstvu jednakosti pred zakonom, što je propisano u članku II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Amandmanom VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno člankom III. 1. točka c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisano je da su u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o financijama i financijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije. Na temelju navedenih ustavnih ovlasti Federacija Bosne i Hercegovine je donijela Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine kojim se uređuje pripadnost javnih prihoda koji su ustanovljeni zakonima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. Ovim zakonom pripadnost svih javnih prihoda je podijeljena između Federacije Bosne i Hercegovine, kantona i jedinica lokalne samouprave (članak 6. Zakona). Člankom 13. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine je propisano da jedinicama lokalne samouprave između ostalog pripadaju prihodi od korištenja i uređenja zemljišta, kao i naknade i pristojbe sukladno s propisima

jedinica lokalne samouprave. Prema Zakonu o načelima lokalne samouprave jedinicama lokalne samouprave pripadaju lokalne pristojbe i naknade čije iznose utvrđuje općinsko/gradsko vijeće sukladno sa zakonom.

Dakle, sukladno s odredbama Zakona o načelima lokalne samouprave i Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, donositelj osporenog akta je nadležan da donese propis kojim se uređuje režim naplaćivanja naknada i pristojbi na području Općine Posušje. Međutim, to mu ne daje za pravo da postupa na način da propisuje pristojbe i druge vrste naknada bez ikakvih ograničenja, posebice u situacijama kada su posebnim zakonima i propisima, propisane naknade, kao što je to slučaj kod gospodarskih subjekata koji se bave snabdijevanjem i prijenosom električne energije, odnosno kada se radi o kompanijama koje su od posebnog društvenog interesa. Tome u prilog ide i odredba članka 37. stavak 1. točka a) alineja 1. i 2. Zakona o načelima lokalne samouprave u kojem je propisano da jedinicama lokalne samouprave pripadaju vlastiti prihodi i to porezi za koje jedinice lokalne samouprave samostalno određuju stopu sukladno sa zakonom i lokalne pristojbe i naknade čije iznose utvrđuje vijeće sukladno sa zakonom. Dakle, propisivanje vrste i visine pristojbi i naknada od strane jedinica lokalne samouprave, mora biti sukladno sa zakonom koji je donesen na državnoj ili federalnoj razini. Zakonom je potrebno utvrditi parametre za utvrđivanje iznosa pristojbe i ovlastiti jedinice lokalne samouprave da na temelju tih parametara utvrđuju visinu pristojbe, odnosno uvedu porez ili neku drugu vrstu naknada na razini jedinice lokalne samouprave. U svakom slučaju to ne može biti porez, pristojba ili naknada za korištenje sredstava za rad i to posebice onih sredstava putem kojim se obezbjeđuju elementarni uvjeti za normalan život građana. Upravo je to slučaj kada su u pitanju gospodarski subjekti koji obavljaju djelatnost od javnog interesa i značaja bez kojih normalan život ne može funkcionirati, a to su djelatnosti iz oblasti snabdijevanja energijom (električna energija, plin, voda, grijanje i sl.), telekomunikacije, kablovska televizija i bežični internet, te PTT usluge, sa podzemnim i nadzemnim instalacijama iz ovih oblasti.

Visina naknade u osporenim odredbama Odluke je propisana bez vidljivog objektivnog početnog kriterija. Ustavni sud Federacije posebice ističe da komunalna naknada propisana osporenim odredbama Odluke ima karakter poreza na sredstva za rad i u domenu je fiskalne politike, a u ovom slučaju i elektroenergetske politike za koju je isključivo nadležna Federacija Bosne i Hercegovine. Upravo slijedom naprijed izloženog, u ovom segmentu, jedinice lokalne samouprave morale bi da povedu računa o navedenom i da uspostave sustav naplate naknada i pristojbi koji neće biti proizvoljan i bez ikakvih ograničenja, niti će se pretvoriti u „parafiskalni“ porezni namet, nego će voditi računa prvenstveno o jednakosti pred zakonom svih koji na njihovom području obavljaju djelatnost, a imajuću u vidu nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Na temelju svega iznesenog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije je donio u sastavu: Aleksandra Martinović, predsjednica Suda, dr.sc. Kata Senjak, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Mirko Milićević, prof.dr. Edin Muminović, Branimir Orašanin, Ajša Softić i mr.sc. Alen Taletović, suci Suda.

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
USTAVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: U-28/23
Sarajevo, 18.1.2024. godine

Predsjednica Ustavnog suda
Federacije Bosne i Hercegovine
Aleksandra Martinović, v.r.

SADRŽAJ**➤ OPĆINSKI NAČELNIK**

1. Računovodstvene politike za proračunske korisnike općine Posušje **136**
2. Pravilnik o popisu imovine, potraživanja i obveza **163**
3. Pravilnik o reprezentaciji i poklonima u Jedinstvenom tijelu uprave i službi za upravu općine Posušje **165**

➤ USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. Presuda broj: U-28/23 **168**

IZDAJE: OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE POSUŠJE, Ul. fra Grge Martića 30

Službeni glasnik općine Posušje izlazi po potrebi.

Godišnja pretplata iznosi 100 KM, a uplaćuje se na žiro račun općine Posušje broj:3382002200101010

UREĐUJE: Branka Milićević, dipl.iur.